

372 21

๘๘๖๐

๗.๓

การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ปริญาพนธ์

ของ

ผ่องศรี รัตนสถิตย์

- 7 เถ.ย. 2537

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

สิงหาคม 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

188331

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผศ. สักกัญญา ตียะสุวรรณ)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุนิพรพรรณ นันทนพานิชย์)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

((ผศ. สักกัญญา ตียะสุวรรณ)

.....กรรมการ

(อาจารย์สุนิพรพรรณ นันทนพานิชย์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ. สมหมาย รอดโพธิ์ทอง)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่ .. ๑๓ .. เดือน .. สิงหาคม .. พ.ศ. ๒๕๖๖ ..

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกัญญา ดิยะสุวรรณ ประธานกรรมการ อาจารย์สุพิณวรรณ พัฒนพาณิชย์ กรรมการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมหมาย รอดโพธิ์ทอง กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ จนปริญญานิพนธ์สำเร็จลง ด้วยความเรียบร้อยทุกประการ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ คุรุรัตน์ อาจารย์ราศรี ทองสวัสดิ์ อาจารย์สมิตรา เทพวรรณ อาจารย์ประภาพรรณ เลี้ยงวงศ์ และอาจารย์จิรธร แหวนทอง ที่ได้กรุณา ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงและให้คำแนะนำแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ หัวหน้าการประถมศึกษา อำเภอ ศึกษาพิเศษสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอทุกท่าน ที่อำนวยความสะดวกอย่างดียิ่งในการ เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบคุณ คุณณัฐนาท รัตนสถิตย์ นายเอกวุฒิ รัตนสถิตย์ เด็กชายยุทธพงษ์ รัตนสถิตย์ และเพื่อนนิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 19 ที่ได้ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจในการศึกษาและจัดทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันจะมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่ผู้มีพระคุณ และครูอาจารย์ ทุกท่านที่อบรม-สั่งสอน และให้การศึกษาแก่ผู้วิจัย

นางศรี รัตนสถิตย์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	6
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา.....	10
ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา.....	15
การบริหารหลักสูตร.....	18
การจัดการเรียนการสอน.....	34
การนิเทศการศึกษา.....	38
การวัดผลและประเมินผลการศึกษา.....	50
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	62
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า.....	65
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	68
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การจัดทำข้อมูล.....	71

- 8 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน
 ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์
 ในการบริหารต่างกัน..... 97
- 9 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน
 ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน..... 98
- 10 คำร้อยละเกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะการบริหารงาน
 วิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้
 สอนระดับก่อนประถมศึกษา..... 99

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	การบูรณาการในหน่วยการสอน	36
2	กระบวนการพัฒนาการศึกษา.....	38
3	กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนนั้นเป็นภาระหน้าที่ของรัฐ เพราะการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่รัฐใช้ในการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง หรือสังคมและวัฒนธรรม (วิญญู สาธ. 2524 : 1) การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต้องอาศัยคน เป็นปัจจัยที่สำคัญ กำลังคนจะมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในด้านการจัดการศึกษา ด้วยเหตุนี้ประเทศที่เจริญก้าวหน้าทุกประเทศ จึงล้วนเอาใจใส่ในการทะนุบำรุงในด้านการศึกษา อย่างกว้างขวางและจริงจัง (จิตรกร ตั้งเกษมสุข. 2525 : 201)

ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จาก แผนการศึกษาแห่งชาติ แต่ละฉบับที่ผ่านมา ต่างก็มุ่งพัฒนาและสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้ สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม โดยเฉพาะแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ซึ่งเป็นแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับใหม่ที่ประกาศใช้ตั้งแต่ วันที่ 10 มีนาคม 2535 เป็นต้นไปนั้นก็ ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาโดยเน้นความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาว่า "การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน และสามารถดำเนินชีวิต ในสังคมได้อย่างสันติสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้อง กับการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านของประเทศ" โดยนัยดังกล่าว ความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จึงเน้นการพัฒนาบุคคลใน 4 ด้านอย่างสมดุลและกลมกลืนกัน คือด้านปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และสังคม ระบบการศึกษาตามนัยแห่งแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ พ.ศ. 2535 นี้ เป็นระบบที่ให้ บุคคลได้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาตนเองทั้งในด้านปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคมอย่างสมดุล จึงเป็นการจัดการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นการจัดโดยสถานศึกษา อาศัยระบบชั้นเรียนเป็นหลักมีหลักสูตรกำหนดไว้ตามระดับ และประเภทการศึกษา เพื่อให้บุคคล ได้เรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร แบ่งระดับการศึกษาเป็น 4 ระดับ คือระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา

การศึกษาแต่ละระดับต่างก็มีความสำคัญ โดยเฉพาะการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย จิตใจสติปัญญา อารมณ์
บุคลิกภาพ และสังคม เพื่อรับการศึกษาในระดับต่อไปการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจึงเป็นการ
ศึกษาเบื้องต้นที่มีความสำคัญต่อชีวิตในอนาคตของเด็ก ทั้งนี้เพราะพัฒนาการทุก ๆ ด้านของบุคคล
ล้วนมีรากฐานมาจากการพัฒนาในวัยเด็ก โดยเฉพาะในช่วง อายุ 0-6 ปีเพราะเป็นช่วงที่มีความ
สำคัญมากที่สุดในระยะเริ่มแรกของชีวิต เป็นช่วงอายุที่มีอัตราการเจริญเติบโตในส่วนต่าง ๆ
ของร่างกาย โดยเฉพาะสมองเจริญรวดเร็วมาก ในระยะที่ร่างกายทุกส่วนมีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว
นี้ ถ้าได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้องก็จะช่วยเสริมสร้างการพัฒนาในทุกด้านให้เป็นไปด้วยดี
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 1)

รัฐได้ให้ความสำคัญและให้การสนับสนุน การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
เป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติทุกฉบับที่ผ่านมาโดยเฉพาะแผน
พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) การจัดการศึกษาระดับก่อน
ประถมศึกษา ได้กำหนดเป้าหมาย ให้มีการเร่งขยายจำนวนนักเรียนในชุมชนแออัด ชนบท
ห่างไกล และเด็กที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอื่น ๆ โดยจะมีจำนวนนักเรียนระดับก่อน
ประถมศึกษาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี เมื่อเปรียบเทียบกับประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปีและคาดว่าจะ
จะจัดได้ร้อยละ 59 ในที่สุดท้ายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้จัดทำแผนพัฒนาการ
ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) โดยได้
กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาว่า "...เพื่อให้เด็กวัยก่อน
ประถมศึกษาได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามศักยภาพแล้วมีความ
พร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน..." และได้กำหนด
นโยบาย ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ดังนี้

... ส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเพิ่มขึ้น เพื่อให้เด็กวัยก่อน
ประถมศึกษาได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาตามศักยภาพ
และให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาโดยจะขยายการจัดการศึกษา

ชั้นเด็กเล็กให้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีปัญหาทางภาษา และในพื้นที่ที่มีความพร้อมจะจัดชั้นอนุบาล
หลักสูตร 2 ปี ... (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2533 : 22 - 23)

จะเห็นได้ว่ารัฐให้ความสำคัญ และได้สนับสนุนส่งเสริมให้มีการอบรมเลี้ยงดูเด็กวัยก่อน
ประถมศึกษา รวมถึงการจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กด้วยเพื่อเตรียมความพร้อม
ให้กับเด็กทุกด้านให้พร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นหน่วยงาน
หนึ่งของรัฐที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ได้ดำเนินการเปิดชั้นเด็กเล็กใน
โรงเรียนประถมศึกษาขึ้น ประกอบกับมติที่ประชุมของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2529
ให้ดำเนินโครงการอนุบาลชนบทเปิดชั้นอนุบาลขึ้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในเขตชนบท ที่มีความ
พร้อมทั้งทางด้านบุคลากรและอาคารสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
2529 : 1) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดชั้นอนุบาลศึกษาแก่เด็กวัย 4-6 ปี ที่อยู่ในชนบท และเป็นการ
เตรียมความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจสังคม และสติปัญญา รวมทั้งเพื่อลดความไม่เสมอภาค
ของโอกาสและบริการการศึกษาระหว่างเด็กที่อยู่ในเมืองและชนบท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ. ม.ป.ป. : 5)

จุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ไม่ใช่เพียงแต่เตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้า
เรียนต่อในชั้นประถมศึกษาเท่านั้น แต่เป็นการช่วยเด็กให้มีชีวิตสมบูรณ์แบบตามที่ได้วัยก่อน
ประถมศึกษาจะพึงมี เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมที่จะเรียนรู้ ครูและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องปรับปรุง
วิธีสอนให้เหมาะสม ให้เด็กดำรงชีวิตในวัยเริ่มต้นด้วยความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 3) การบริหารงานวิชาการ จึงเป็นงานที่ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ
เป็นพิเศษ เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมาย

กระบวนการบริหารงานวิชาการก็เช่นเดียวกับกระบวนการบริหารทางการศึกษา ดังนั้นจึง
เกี่ยวข้องกับปัจจัยในการบริหารที่สำคัญสี่ประการด้วยกัน คือ คน เงิน วัสดุ และวิธีการจัดการ และ
เป็นที่ยอมรับกันว่า คนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด เพราะคนเป็นผู้ใช้ปัจจัยในการบริหารดังกล่าว

ฉะนั้นการบริหารงานวิชาการจะสำเร็จหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับบุคลากรในโรงเรียน โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนและครู เพราะผู้บริหารเป็นผู้แปลนโยบายการศึกษาของรัฐไปสู่การปฏิบัติ เป็นผู้ที่จะทำให้ผลของการพัฒนาคนมีคุณภาพสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่(ขุนทอง ภูมิเวเดือน. 2526 : 6 - 11) ส่วนครูเป็นผู้รับนโยบายของผู้บริหาร และเป็นผู้ปฏิบัติจริง ใกล้ชิดกับตัวนักเรียนมากที่สุด แต่ปรากฏว่าปัญหาคุณภาพการศึกษา หรือปัญหาการบริหารงานวิชาการเกิดขึ้นจากตัวผู้บริหารและตัวครูเป็นส่วนใหญ่ เรื่องนี้ อมรชัย ตันติเมธ ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารไม่ได้กำหนดเป็นผู้นำทางวิชาการ ขาดการนิเทศภายในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนยังมีน้อย ครุส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และละเลยการทำบันทึกการสอน (อมรชัย ตันติเมธ. 2524 : 5-7) ปัญหาดังกล่าวล้วนเป็นปัญหาทางวิชาการที่เกิดจากบุคลากรทั้งสิ้น และยังมีผู้บริหารและครูจำนวนไม่น้อยที่ขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา จากรายงานการประเมินสัมฤทธิ์ผลของโครงการอนุบาลชนบท ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 23 - 34) พบว่า ครูผู้สอนบางส่วนยังสอนนักเรียนอนุบาลให้อ่านออกเขียนได้ มากกว่าการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก และไม่ค่อยใช้สื่อการสอน นอกจากนั้น ยังมีโรงเรียนบางโรงเรียน ไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ครบถ้วนตามแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ประกอบกับการขาดความรู้ความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการสอนชั้นอนุบาลของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน ซึ่งมักจะเข้าใจว่าการสอนให้เด็กอ่านออกเขียนได้ คือการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กวัยก่อนประถมศึกษา หากไม่สอนอ่านเขียน ก็ไม่ทราบว่าจะจัดกิจกรรมอันใดให้แก่เด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับการติดตามผลการดำเนินงานโครงการการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้สรุปปัญหาการดำเนินงานเกี่ยวกับครูผู้สอน และผู้บริหารไว้ ดังนี้

1. ด้านครูผู้สอน ขาดประสบการณ์ ขาดความรู้ความสามารถ ในการจัดกิจกรรมที่สร้างสรรค์ การใช้แผนการจัดประสบการณ์ ตลอดจนเทคนิคพื้นฐานของการสอนเด็กปฐมวัย เช่น เพลง นิทาน กิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะ การเล่นกลางแจ้ง การเก็บเด็ก ขาดความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตน และมีการขาดแคลนครูผู้สอนในบางท้องที่

2. ด้านบริหาร ผู้บริหารไม่เข้าใจนโยบาย หลักการ และวิธีการจัดการศึกษาระดับ
ก่อนประถมศึกษา

3. ด้านวัสดุ อุปกรณ์และสื่อประกอบการจัดกิจกรรม ขาดงบประมาณ สนับสนุนห้องเรียน
ทำให้การจัดสภาพการเรียนการสอนไม่ดีเท่าที่ควร

4. ด้านการนิเทศติดตามผล ทำการนิเทศไม่ทั่วถึง ขาดงบประมาณการนิเทศ
(อัญชลี โตอุสาคี. 2534 : 52 - 53 ; อ้างอิงมาจาก สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530) ปัญหาการจัดการศึกษาเหล่านี้ ล้วนเป็นปัญหาการบริหาร
งานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาทั้งสิ้น

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ได้ดำเนินการจัดการศึกษาระดับ
ก่อนประถมศึกษามาตั้งแต่ ปี 2529 ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
ได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในระดับจังหวัด โดยใช้สถานที่ของโรงเรียนอนุบาล
ประจำจังหวัดเป็นที่ตั้งศูนย์ มอบหมายให้โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดรับผิดชอบในการฝึกอบรม
บุคลากร ตามรูปแบบที่กำหนด และรับผิดชอบในการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการเรียน
การสอน ระดับก่อนประถมศึกษา โดยมีผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบ
การดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเล็งเห็นว่า
โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดนั้นได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นตัวอย่างในการจัดการเรียนการสอน และ
ทำการวิจัยการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโดยตรง เป็นแหล่งความรู้และวิทยากรในการฝึกอบรม
บุคลากรให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ในระดับจังหวัด มีความร่วมมือในด้านบุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวก
ทางการศึกษาเหมาะสมที่จะทำหน้าที่เป็นศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 1 - 3) จากการนิเทศติดตามผล
ของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ร่วมกับศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดหนึ่งที่ประสบปัญหาการบริหารงาน
วิชาการระดับก่อนประถมศึกษาเช่นเดียวกัน แม้ว่าจะสามารถเปิดขยายชั้นเรียนระดับก่อนประถมศึกษา
ได้เกือบจะครบทุกโรงเรียนแล้วก็ตามยังพบปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวจากครูผู้สอน

และผู้บริหารโรงเรียน ในฐานะผู้วิจัยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลประจำ จังหวัดสมุทรปราการ ทำหน้าที่เป็นวิทยากร และเกี่ยวข้องกับ ศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ และอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา ระดับจังหวัด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อผู้บริหารโรงเรียนนำผลและข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการ ศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียนนำไปใช้ ปรับปรุงและวางแผนในการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนและเป็นแนวทาง กำหนดนโยบาย เพื่อวางแผนพัฒนาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ขอบเขตของการจัดการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาใน 4 ด้าน คือ

- 1.1 การบริหารหลักสูตร
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 การนิเทศการศึกษา
- 1.4 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูสังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2535 จำนวน 341 คนจำแนกเป็น

2.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 125 คน

2.1.2 ครูผู้สอน จำนวน 216 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มประชากรตามตารางสัดส่วนของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 608) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 237 คน จำแนกเป็น

2.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 97 คน

2.2.2 ครูผู้สอน จำนวน 140 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารแบ่งเป็น 2

ระดับ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จึงขอเสนอหลัก การทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับ ดังนี้

1. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา
2. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา
 - 2.1 การบริหารหลักสูตร
 - 2.2 การจัดการเรียนการสอน
 - 2.3 การนิเทศการศึกษา
 - 2.4 การวัดผลและการประเมินผล
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา

ด้วยปัจจุบัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ตระหนักว่าการจัดการศึกษา สำหรับเด็กก่อนวัยเรียนมีความสำคัญยิ่ง เพราะการจัดประสบการณ์ให้เด็กในช่วงนี้เป็นการสร้าง พื้นฐานความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาเพื่อให้เด็กเกิด ความพร้อมในการเรียน ซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนในระดับประถมศึกษาได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 1) ดังนั้นบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหาร โรงเรียนควรยึดหลักที่สำคัญ 2 ประการ คือ การบริหารการศึกษาและกระบวนการบริหาร การศึกษาเช่นเดียวกันกับโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ เพียงแต่เพิ่มการบริหารระดับก่อนประถมศึกษา ขึ้นอีกเพียงหนึ่งชั้นเรียนเท่านั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 5)

การบริหารการศึกษาในระดับโรงเรียนส่วนใหญ่จะแบ่งงานบริหารการศึกษาออกเป็น 6 งานคือ งานวิชาการ การบุคลากร การกิจการนักเรียน งานธุรการ การเงิน และพัสดุ งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานบริหารการศึกษาทั้ง 6 งาน จะบรรลุผลตามเป้าหมายทุกงานได้นั้น จะต้องดำเนินการเป็นกระบวนการซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญ ดังที่จะกล่าวต่อไปนี้

กระบวนการการบริหารการศึกษา

กระบวนการบริหารการศึกษาที่นำมาใช้ควบคู่กับงานบริหารการศึกษาในโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา นั้น ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ 3 ขั้นตอนคือ การวางแผน การดำเนินงาน การสั่งการ (การประสานงาน การนิเทศ) และการประเมินผลงาน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้ คือ

1. การวางแผน

การวางแผน คือ การกำหนดล่วงหน้าในเรื่องของเป้าหมาย วิธีการดำเนินการทางเลือกและผลที่คาดว่าจะได้รับในอนาคต การวางแผนพัฒนาโรงเรียนก็คือการกำหนดเป้าหมายทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการศึกษา วิธีการที่จะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลที่คาดว่าจะได้รับโดยการกำหนดไว้ล่วงหน้าตั้งแต่ต้นปีการศึกษา

2. การดำเนินงาน

การดำเนินงาน คือ การปฏิบัติตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ การดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการสั่งการ การควบคุม การนิเทศ เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

3. การประเมินผลงาน

การประเมินผลงาน คือ การเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับซึ่งกำหนดไว้ในแผนตั้งต้นปีการศึกษา กับผลที่ได้จากการดำเนินการจริง ว่ามีความแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด โดยปกติหากพบว่า การดำเนินงานใดมีประสิทธิภาพ เป้าหมายที่วางไว้กับผลที่ได้รับจะต้องใกล้เคียงกัน หากผลที่ได้ต่ำกว่าหรือสูงกว่าเป้าหมายมาก ในการวางแผนต่อไปจะได้มีการ

ก. ต่ำกว่า 5 ปี

ข. 5 ปีขึ้นไป

3.1.2 ครูผู้สอน จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับ

ก. ต่ำกว่า 2 ปี

ข. 2 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา ใน 4 ด้าน คือ

3.2.1 การบริหารหลักสูตร

3.2.2 การจัดการเรียนการสอน

3.2.3 การนิเทศการศึกษา

3.2.4 การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินงานเกี่ยวกับ กิจกรรมวิชาการใน 4 ด้าน ดังนี้คือ

1.1 การบริหารหลักสูตร หมายถึง การจัดมวลประสบการณ์ทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการทำความเข้าใจ ควบคุมดูแลแนวการจัดประสบการณ์ และแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อให้นักเรียนเกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้มีความพร้อม ที่จะเรียนต่อในระดับประถมศึกษา

1.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง การจัดประสบการณ์ตามแผนการจัด ประสบการณ์ให้ดำเนินไปตามตารางกิจกรรมประจำวัน รวมทั้งการจัดครูเข้าสอน การจัดให้มีและ ใช้สื่อการสอน ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในห้องและนอกห้องเรียน

1.3 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การให้คำแนะนำช่วยเหลือครูผู้สอนเพื่อช่วยแก้ไข ปัญหา ปรับปรุงการจัดกิจกรรมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของแนวการจัดประสบการณ์และส่งเสริม กระตุ้นให้ครูมีขวัญและกำลังใจให้ทำหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 การวัดผลและประเมินผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะตรวจสอบว่าผู้เรียน เกิดความพร้อม และมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามจุดมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาขนาดน้อยเพียงใด

2. ระดับก่อนประถมศึกษา หมายถึง การศึกษาก่อนการศึกษาระดับบังคับ เพื่อพัฒนาเด็กทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาให้เด็กมีความพร้อมที่จะเข้า เรียนในชั้นประถมศึกษา ได้แก่ ชั้นเด็กเล็กและชั้นอนุบาลศึกษา

2.1 ชั้นเด็กเล็ก หมายถึง ชั้นเรียนที่เปิดสอนก่อนชั้นประถมศึกษา สำหรับเด็กอายุ ระหว่าง 5 - 6 ปี โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษา 1 ปี

2.2 ชั้นอนุบาล หมายถึง ชั้นเรียนที่เปิดสอนก่อนชั้นประถมศึกษาสำหรับเด็กอายุระหว่าง 4 - 6 ปี โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษา 2 ปี คือชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2

3. ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ โรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็ก และชั้นอนุบาลศึกษาในปีการศึกษา 2535 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

4. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา ได้แก่ ผู้ที่สอนในชั้น เด็กเล็กและชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ปีการศึกษา 2535 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสมุทรปราการ

5. ประสบการณ์ในการบริหารงาน หมายถึง จำนวนปีที่ดำรงตำแหน่ง หรือรักษาการใน ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน

6. ประสบการณ์ในการสอน หมายถึง จำนวนปีที่ทำการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา

ศึกษาเพื่อพิจารณาว่า ทำไมผลที่ได้จึงแตกต่างจากเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นเป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 5-6)

"โรงเรียน" เป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด และผลการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใด ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของโรงเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 6) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนร่วมรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการจัดการศึกษา อันเป็นพื้นฐานการศึกษาทุกระดับแต่การที่ผู้บริหารจะปฏิบัติหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสำเร็จดังกล่าว ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องงานบริหารโรงเรียน อันเป็นหน้าที่รับผิดชอบของตน กล่าวคือนอกจากมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักการบริหารการศึกษาแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนควรจะรู้และเข้าใจถึงภารกิจหรือขอบข่ายของงานที่ตนรับผิดชอบ เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถดำเนินงานได้ถูกต้องทิศทางเพื่อให้งานนั้นบรรลุเป้าหมาย ภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาต้องยึดเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดงานบริหารโรงเรียนไว้รวม 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการและการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานทั้ง 6 งานนี้ เมื่อพิจารณาเทียบกับวัตถุประสงค์หลักของการบริหารโรงเรียนจะเห็นว่างานวิชาการเป็นงานที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์หลักโดยตรง ส่วนงานอื่น ๆ นั้นเป็นงานที่สนับสนุน เพื่อให้การปฏิบัติงานหลัก เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 6 - 7)

ตามที่กล่าวมาแล้วเบื้องต้น เป็นภารกิจและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่จะต้องดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมาย แต่ภารกิจที่สำคัญที่สุดที่ผู้บริหารจำเป็นต้องเอาใจใส่และให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คืองานวิชาการ ซึ่งกอร์ตัน (Corton. 1983 : 71) ได้กล่าวว่า บทบาทหลักของผู้บริหารโรงเรียน คือผู้นำทางวิชาการ ในที่นี้จะกล่าวในรายละเอียดและส่วนที่เกี่ยวข้องเฉพาะงานวิชาการเท่านั้น

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 6) ได้กล่าวถึงงานบริหารงานวิชาการว่า เป็นงานหลักที่สำคัญที่สุดในการบริหารโรงเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากหน้าที่ของโรงเรียนคือ การเตรียมความพร้อมให้นักเรียน กิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ

การจัดดำเนินงานและปรับปรุงการเรียนการสอนนับว่าเป็นงานด้านวิชาการทั้งสิ้น ผู้บริหารจะต้องมีความรอบรู้ในด้านวิชาการ มีความรับผิดชอบและสามารถเป็นผู้นำทางวิชาการได้และได้สรุปความหมายของ คำว่า การบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับจะต้องจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน เป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2529 : 9)

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาในปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบของหลาย ๆ หน่วยงาน กล่าวคือ ระดับก่อนประถมศึกษามี 13 หน่วยงาน ระดับประถมศึกษามี 8 หน่วยงาน ในจำนวนหน่วยงานดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมีปริมาณงานและจำนวนนักเรียนอยู่ในความรับผิดชอบสูงสุด คือมีโรงเรียนประถมศึกษาตั้งกระจายอยู่ในภูมิภาคทั่วประเทศถึง 31,425 โรงเรียน มีนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา 891,557 คน หรือประมาณร้อยละ 60 ของนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาทั้งหมด มีนักเรียนระดับประถมศึกษา 5,854,381 คน หรือประมาณร้อยละ 84 ของนักเรียนประถมศึกษาทั้งหมด ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นหน่วยงานสำคัญของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชากรของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 1) เพื่อให้การพัฒนาศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติสนองต่อภารกิจ และบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มอบหมายให้หน่วยงานในสังกัดรับผิดชอบการดำเนินงานนี้

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงมีภารกิจหลักและรับผิดชอบในการจัดการศึกษาในเขตจังหวัด ดังนี้

1. จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ให้แก่เด็กวัย 4 - 5 ปี หรือเด็กก่อนเกณฑ์ภาคบังคับ ที่อยู่ในพื้นที่ทางเศรษฐกิจและพื้นที่ชนบท เพื่อให้มีความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา และมีการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาตามหลักจิตวิทยาพัฒนาการ

2. จัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้แก่เด็กทุกคนในจังหวัดที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับตาม พ.ร.บ. ประถมศึกษา พ.ศ. 2523

3. จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หลักสูตร 3 ปี ให้แก่เด็กที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้มีโอกาสศึกษาต่อเพิ่มขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล

4. ดำเนินการให้มีการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเพื่อให้เด็กได้ศึกษาเล่าเรียนจนมีความรู้ ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

๔๑

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ มีโรงเรียนในสังกัด 149 โรงเรียน กลุ่มโรงเรียน 20 กลุ่ม และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 5 แห่ง ดังนี้

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองสมุทรปราการ
2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครประแดง
3. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางพลี
4. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางบ่อ
2. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอนครสมุทรเจดีย์

ในจำนวนโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ 149 โรงเรียนนั้น ได้เปิดดำเนินการสอนระดับก่อนประถมศึกษา 125 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.89 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ. 2535 : 5) จะเห็นได้ว่าสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการสามารถดำเนินการเปิดขยายการศึกษาภาคบังคับได้มาก เกือบครบทุกโรงเรียนตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ คิดเป็นร้อยละ 83.89

ดังนั้นภารกิจและหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาจึงต้องเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะงานด้านวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบและเอาใจใส่เป็นพิเศษ เพราะงานวิชาการเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาทุกระดับ การบริหารงานวิชาการจึงเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่บุคคลหลายฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเยาวชนให้เจริญงอกงามในทุก ๆ ด้าน ซึ่งการบริหารงานวิชาการจะบรรลุผลสำเร็จ

ได้ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2530 : 5)

2. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา

วิทยุโธ สาร (2526 : 234) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนนักเรียนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

วิทยุโธ สาร (2526 : 326) ได้กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ ควรที่จะครอบคลุมงานดังต่อไปนี้ คือ งานหลักสูตร ประมวลการสอน ตารางสอน อุปกรณ์การสอนแบบเรียน ห้องสมุด และการสอนแบบต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ อุตัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กิ่งคารวัฒน์ (2528 : 26) ที่กล่าวว่า งานวิชาการทั้งระบบของโรงเรียนซึ่งผู้บริหารโรงเรียนต้องรับผิดชอบ คือ

1. งานหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. การบริหารการสอนและการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน
3. งานกิจกรรมนักเรียน
4. งานสื่อการสอนและห้องสมุด
5. การวัดและประเมินผล

ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ (2526 : 166) มีความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา ควรประกอบด้วยงานต่อไปนี้คืองานหลักสูตร งานจัดทำแผนการสอน และกำหนดการสอน งานสอน งานจัดทำสื่อการสอน การประเมินผลและการนิเทศการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ อารมณ เพชรขึ้น (2528 : 116) ที่มีความเห็นว่าการบริหารกิจกรรมทางวิชาการในโรงเรียนมีอยู่ 5 ประการคือ

1. หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การวัดและประเมินผลการศึกษา

4. การนิเทศการศึกษา
5. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

แฟเบอร์และเชียร์รอน (Faber and Shearron. 1970 : 212) ได้แบ่งงานบริหารวิชาการออกเป็น 6 ด้าน คือ

- ✓ 1. การจัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- ✓ 2. การจัดเนื้อหาของหลักสูตร
- ✓ 3. การนำหลักสูตรไปใช้
- ✓ 4. การจัดอุปกรณ์การสอน
- ✓ 5. การนิเทศการสอน
- ✓ 6. การส่งเสริมครูประจำการ

มินูดีน (Minudin. 1987 : 2403) ได้ทำการวิจัย พบว่า บทบาททางด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประกอบด้วยหน้าที่หลัก 6 ประการ คือ

1. การประเมินผลโครงการของโรงเรียน
- ✓ 2. สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีการศึกษา และประสบการณ์เพิ่มขึ้น
- ✓ 3. กำหนดวัตถุประสงค์ของโรงเรียนอย่างชัดเจน
4. ควบคุมโครงการและกิจกรรมอื่น ๆ ทั้งหมดของโรงเรียน
5. สอนในบางระดับชั้น
- ✓ 6. รู้และเข้าใจกฎ ข้อบังคับ ในการเรียนรายวิชาต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531 : 18 - 19) ได้กำหนดขอบข่ายงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาไว้ ดังนี้

- ✓ 1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
- ✓ 3. งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน
4. งานการวัดและประเมินผล
5. งานห้องสมุด

6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานด้านการวางแผน และกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

จากแนวความคิดของนักการศึกษาทั้งหลายเหล่านี้จะเห็นได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ มีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกัน ดังนั้นภารกิจและหน้าที่อันสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสนใจทางสนับสนุน และส่งเสริมให้งานวิชาการได้ดำเนินการอย่างจริงจัง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สำหรับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 7) ได้กล่าวถึงแนวการบริหาร ดังนี้

1. วางโครงการเพื่อการดำเนินงาน การจัดชั้นระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน
2. จัดทำโครงการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร และปรับปรุงให้ใช้ได้เหมาะสมอยู่เสมอ
3. การจัดหาสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. นิเทศและควบคุมการสอนของครูให้ดำเนินไปตามโครงการ
5. จัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการส่งเสริมการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา
6. ดำเนินการวัดและประเมินผลพัฒนาการเด็กให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในคู่มือ
7. สนับสนุนให้ครูมีการค้นคว้า ทดลอง ปรับปรุงวิธีการสอนให้ดียิ่งขึ้น
8. จัดให้มีการประชุมอบรมครูในโรงเรียน เช่น การประชุมครูเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ การจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

จะเห็นได้ว่างานด้านวิชาการ เป็นงานที่มีความสำคัญสูงสุด ทั้งนี้เพราะงานวิชาการจะเป็นปัจจัยส่งเสริมความพร้อมขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์สังคม และคุณธรรมของเด็กให้พร้อมดีนอวก่อนที่เด็กจะเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไปจากแนวการบริหารด้านวิชาการที่กล่าวมานี้ นอที่จะประมวลเข้าเป็นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาได้ 4 ด้าน ดังนี้ คือ

1. ด้านการบริหารหลักสูตร
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านการนิเทศการสอน
4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

2.1 การบริหารหลักสูตร

ในการจัดการศึกษาทุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับก่อนประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา หรืออุดมศึกษา สิ่งที่จะทำให้การศึกษาดำเนินไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางได้ก็คือ หลักสูตร สุมิตร คุณานุกร (2523 : 2 - 3) กล่าวว่า ความสำเร็จของการศึกษาต้องขึ้นอยู่กับหลักสูตร เป็นประการสำคัญ หลักสูตรจะเป็นข้อกำหนดว่าผู้เรียนจะเรียนอะไร เรียนเพื่ออะไร หลักสูตรจึงเปรียบได้กับมรรตวิธีที่จะนำความมุ่งหมายไปสู่ความสำเร็จ บุญมี เณรยอด (2529 : 144) ให้ความเห็นว่าหลักสูตร หมายถึง โครงสร้างให้ความรู้และประสบการณ์ที่สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนจะได้พัฒนาไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2525 : 1) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้ว่า หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทั้งมวลที่โรงเรียนจัดขึ้นให้นักเรียนทั้งใน และนอกห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้ มีทักษะ เกิดความคิดและเจตคติที่ดี อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิต

ดำรงค์ บัวศรี (2532 : 6) กล่าวว่า หลักสูตรคือแผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งคล้ายกับจรรยาบรรณ พลนพันธ์ (2532 : 31) ได้กล่าวถึง ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตรคือมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่นักเรียนแต่ละคนพึงมีในโปรแกรมการจัดการศึกษา เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะที่ได้มีการวางแผนเอาไว้ในรอบของทฤษฎีและผลการวิจัยการศึกษา หรือการปฏิบัติงานที่ผ่านมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน

สำหรับการศึกษาก่อนประถมศึกษาในประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตร และเรียกหลักสูตรนี้ว่า แนวการจัดประสบการณ์ซึ่ง

ได้ปรับปรุงให้สอดคล้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 27) จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ไม่ใช่เพียงแต่เตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในประถมศึกษาเท่านั้น แต่เป็นการช่วยเด็กให้มีชีวิตสมบูรณ์ตามแบบที่เด็กวัยก่อนประถมศึกษาพึงจะมี เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมที่จะเรียนรู้ ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องปรับปรุงวิธีสอนให้เหมาะสม ให้เด็กดำรงชีวิตในวัยเริ่มต้นนี้ด้วยความสุข แนวการจัดประสบการณ์และกิจกรรมเป็นเรื่องสำคัญมาก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 31) ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องคอยกำกับติดตามดูแลสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูของตนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวการจัดประสบการณ์ ดังนั้นการบริหารหลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา ควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1. พัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา

คำกล่าวของนักจิตวิทยาที่ว่า พัฒนาการทุก ๆ ด้านของบุคคลล้วนมีรากฐานมาจากการพัฒนาในวัยเด็ก โดยเฉพาะในช่วง อายุ 0 - 6 ปี (Sigmund Freud) ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเด็กในช่วงอายุนี้นับเป็นอย่างมาก เพราะเป็นช่วงที่มีความสำคัญมากที่สุดในระยะเริ่มแรกชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 0 - 2 ปี นับตั้งแต่ทารกยังอยู่ในครรภ์มารดา จนถึงอายุได้ 2 ปี อันเป็นช่วงอายุที่มีอัตราการเจริญเติบโตในส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะสมองเจริญรวดเร็วมาก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Clark Steward and Friedman. 1987 : 131) ในระยะที่ร่างกายทุกส่วนมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ถ้าทารกได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง ก็จะช่วยเสริมสร้างการพัฒนาในทุกด้านให้เป็นไปด้วยดีด้วยเหตุนี้พ่อแม่ผู้เลี้ยงดูเด็ก และผู้ที่ใกล้ชิดกับเด็กจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการวางพื้นฐานของการพัฒนาการในทุก ๆ ด้านของเด็ก จะเห็นได้ว่าเด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือได้รับการเลี้ยงดูไม่ถูกต้องขาดสารอาหาร มีโรคติดต่อจะมีผลกระทบทำให้พัฒนาการของเด็กเป็นไปอย่างล่าช้าหรือไม่สามารถพัฒนาไปได้อย่างเต็มที่โดยเฉพาะพัฒนาการทางสติปัญญา ส่วนเด็กในวัย 3 ปี เริ่มมีการพัฒนาทางด้านภาษาและสังคม ในขณะที่เด็กวัย 4-6 ปี เริ่มตระเตรียมเข้าสู่ระบบกฎเกณฑ์ข้อบังคับของสังคมมากขึ้น เด็กในวัยนี้เริ่มไปโรงเรียนแล้ว มีการพัฒนาทางภาษา ทางสังคม การปรับตัว การอยู่ร่วมกับผู้อื่นหรือกับเด็กในวัยเดียวกัน เด็กเริ่มจากบ้านไปสู่โรงเรียน ไปสู่สังคม

ที่มีระเบียบกฎเกณฑ์มากขึ้น เด็กต้องเรียนรู้ความหมายของสิ่งต่าง ๆ เข้าใจสัญลักษณ์ (Symbol) การปรับตัวของเด็กในช่วงนี้จะนำไปสู่การปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2523 : 19 - 35)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2527 : 3 - 4) ได้กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาไว้ ดังนี้คือ

1.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย เด็กในวัยนี้กล้ามเนื้อยังไม่เจริญเติบโตเต็มที่ ความสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ยังไม่ดี โดยเฉพาะมือ และตา ยังมองสิ่งของเล็ก ๆ ไม่ค่อยชัดเจน จึงไม่พร้อมสำหรับการทำงานที่ละเอียด เช่น การอ่านและเขียนหนังสือตัวเล็ก ๆ กระจกต่าง ๆ ของเด็กวัยนี้ยังอ่อน อาจโค้งงอหรือเปลี่ยนแปลงได้ง่าย ฉะนั้นการบังคับให้เด็กนั่งนิ่ง ๆ หรือทำอะไรอย่างหนึ่งใดอย่างหนึ่งในเวลานาน ๆ อาจทำให้เป็นอันตรายต่อกระดูกของเด็กและทำให้เสียทรงตัวได้

1.2 พัฒนาการทางด้านจิตใจ เด็กวัยนี้อารมณ์อ่อนไหวเปลี่ยนแปลงง่ายยังควบคุมอารมณ์ได้ไม่ดี บางครั้งจะมีการแสดงออก เช่น โกรธง่าย โมโหง่าย มักจะรักผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ชอบแสดงความเป็นเจ้าของ บางครั้งอาจจะมีอาการกลัว และกลัวสิ่งต่าง ๆ กลัวเสียงดัง ความมืด คนแปลกหน้า มักชอบไอ้วอด เพื้อฝัน ชอบได้รับการยกย่องชมเชยชอบสิ่งสวยงาม มีสีสัน ต้องการความรัก ความอบอุ่นจากผู้อื่น และบางครั้งต้องการอิสระ

1.3 พัฒนาการทางด้านสังคม เด็กวัยนี้เริ่มมีประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการค้นเคยกับบุคคลภายในบ้านมาพบปะกับผู้อื่นภายนอก เด็กจึงต้องการเวลาเพื่อปรับปรุงตัวเองให้รู้จักเล่นกับเพื่อน ยอมรับกฎเกณฑ์ของหมู่พวกมากขึ้น และเริ่มรู้จักแบ่งปันสิ่งของให้เพื่อนบ้าง เริ่มแสดงความสามารถเฉพาะตัวออกมาให้เห็นชัด ต้องการให้ผู้อื่นชื่นชมและรับเป็นพวก รู้จักความแตกต่างระหว่างเพศและรู้จักกลุ่มของตัวเองเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น

1.4 พัฒนาการทางด้านสติปัญญา เด็กวัยนี้เป็นระยะที่มีความอยากรู้อยากเห็นอยากรทดลอง สนใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความสังเกตสิ่งต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ช่างซักถาม ชอบถามปัญหา อยู่ตลอดเวลา มีความคิดคำนึงมาก สามารถที่จะสมมติแต่งไม่เป็นรถไฟ เป็นตุ๊กตาบางครั้งอาจเล่าเรื่องต่าง ๆ เกินความจริงไปบ้าง เด็กวัยนี้ชอบฟังนิทานที่มีเรื่องราวสมมติต่าง ๆ ชอบเลียนแบบ

ผู้ใหญ่ ความสามารถในการรับฟังและเข้าใจเรื่องราวยังไม่ดีนัก มีความสนใจและตั้งใจช่วงระยะเวลาสั้น ๆ สามารถคิดสร้างสรรค์ การเล่น และการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเองได้ดี เด็กจะแสดงให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้นในความแตกต่างทางสติปัญญาและความสามารถ รู้จักพูด คิด แสดงความคิดเห็นและรับฟังเหตุผล

ดังนั้น แนวการจัดประสบการณ์ของเด็กก่อนวัยเรียน จึงต้องสอดคล้องกับพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ของเด็กในวัยนี้

2. ปัจจัยที่ส่งเสริมพัฒนาการ

การที่เด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการตามปกติ หรือช้ากว่าปกติ นอกจากจะขึ้นอยู่กับพันธุกรรม หรือทุนเดิมของเด็กแล้ว ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ อีกหลายประการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 4 - 8) ได้กล่าวแนะปัจจัยที่สำคัญ 5 ประการ คือ

2.1 อาหาร อาหารมีความสำคัญต่อชีวิตตั้งแต่เด็กอยู่ในท้องแม่

2.2 ความรักและความเอาใจใส่ มนุษย์ทุกคนต้องการความรัก ความอบอุ่นความรู้สึกปลอดภัยและความไว้วางใจกัน ถ้าพ่อแม่และครูมีความเข้าใจเด็ก รู้จักตอบสนองความต้องการของเด็กอย่างเหมาะสม และสามารถสร้างความผูกพันทางใจกับเด็กได้อย่างดีแล้วเด็กจะมีอารมณ์แจ่มใส เจริญเติบโตไว ร่าเริง น่ารัก เมื่อโตขึ้นจะมีความเชื่อมั่นในตัวเอง และมองโลกในแง่ดี รู้จักปรับตัวอยู่กับผู้อื่นได้อย่างดีด้วย ดังนั้นเด็กจะมีสุขภาพจิตดีต้องได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด

2.3 การเล่น การเล่นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน ผู้ใหญ่ที่เข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็ก ย่อมเปิดโอกาสให้เด็กเล่น เพราะการเล่นจะช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้าน

2.4 การฝึกทางภาษา ประสบการณ์ทางภาษาโดยเฉพาะการฟัง และการพูดเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการด้านสติปัญญา อารมณ์-จิตใจ และสังคมของเด็กมาก การเรียนรู้ทางภาษาเกิดจากการที่เด็กได้ฟังและมีโอกาสสนทนากับผู้อื่น โดยมีสิ่งเร้า เช่น เพลงภาพ หนังสือนิทาน และประสบการณ์ของเด็ก

2.5 ภาวะแวดล้อม สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ส่งเสริมหรือสกัดกั้นพัฒนาการเด็ก คือสิ่งแวดล้อมของเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน สิ่งแวดล้อมที่สำคัญที่สุดสำหรับเด็ก คือพ่อแม่ ผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด ผู้ใหญ่จึงควรเป็นตัวอย่างที่ดีของเด็ก และสร้างความสัมพันธ์อันอบอุ่นต่อกัน

3. แนวการจัดประสบการณ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 87 - 92) ได้กล่าวถึงแนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาว่า การจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้แก่เด็กไทยในวัย 4 - 6 ปี ให้มีโอกาสได้รับการเสริมสร้างการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน คือ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์-จิตใจ และสังคม เพื่อเป็นการเตรียมตัวที่จะเป็นคนไทยที่มีประสิทธิภาพของประเทศต่อไป

3.1 หลักการ

3.1.1 เป็นประสบการณ์ที่มุ่งสร้างเสริมพัฒนาการทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์-จิตใจ และสังคม เพื่อปูพื้นฐานชีวิตที่ดีให้แก่เด็กไทย

3.1.2 เป็นประสบการณ์ที่มุ่งสนองความต้องการและความสนใจของเด็กโดยให้สอดคล้องกับระดับวุฒิภาวะ

3.1.3 เป็นประสบการณ์พื้นฐานที่มุ่งส่งเสริมให้เด็กคิดเป็น และแก้ปัญหาเป็น

3.2 จุดมุ่งหมาย

แนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษา มุ่งหมายที่จะปลูกฝังให้เด็กมีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละคนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 มีทักษะพื้นฐานที่จะเรียนในระดับประถมศึกษา

3.2.2 มีความรักและความภูมิใจในความสำเร็จของตน มุ่งมั่นในความดีงาม และรู้คุณค่าของชีวิต

3.2.3 เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม รู้หน้าที่ของตนเอง และเสียสละเพื่อสังคม ตามควรแก่วัยและโอกาส

3.2.4 มีคุณธรรม จริยธรรมและความรักในศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม

3.3 อายุ ระยะเวลา

3.3.1 อายุ

การจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษานี้ เป็นการจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีอายุ ระหว่าง 4 - 6 ปี, 5 - 6 ปี

3.3.2 ระยะเวลา

ระยะเวลาในการจัดการศึกษาชั้นเด็กเล็กมีระยะเวลา 1 ปี

ระยะเวลาในการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลมีระยะเวลา 2 ปี

คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และชั้นอนุบาลปีที่ 2

3.4 จุดประสงค์ของการจัดประสบการณ์

ในการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่เด็กมีจุดประสงค์เพื่อให้เด็กพัฒนาการทั้ง

4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์-จิตใจ และด้านสังคม ดังนี้

3.4.1 พัฒนาการด้านร่างกาย

3.4.1.1 เพื่อพัฒนาร่างกายให้เจริญเติบโตตามวัย

3.4.1.2 เพื่อพัฒนากล้ามเนื้อและประสาทสัมผัสให้สัมพันธ์กัน

3.4.1.3 เพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีในการรักษาสุขภาพอนามัยของ

ตนเองและของผู้อื่น

3.4.2 พัฒนาการด้านสติปัญญา

3.4.2.1 เพื่อพัฒนา และส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อความหมาย

3.4.2.2 เพื่อให้รู้จักสังเกตการคิดตามลำดับขั้นตอนอย่างมีเหตุผล

3.4.2.3 เพื่อพัฒนาและส่งเสริมความคิดเห็นสร้างสรรค์และ

ความสามารถในการแก้ปัญหา

3.4.2.4 เพื่อปลูกฝังให้เป็นคนรักในการเรียนรู้และมีประสบการณ์

ที่จะศึกษาในชั้นต่อไป

3.4.3 พัฒนาการด้านอารมณ์จิตใจและสังคม

3.4.3.1 เพื่อให้สุขภาพจิตดี อารมณ์ร่าเริง แจ่มใส

3.4.3.2 เพื่อให้รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเองในการทำงาน

และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

3.4.3.3 เพื่อปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม

3.4.3.4 เพื่อปลูกฝังค่านิยมไทย

ผู้อื่นได้

- 3.4.3.5 เพื่อปลูกฝังให้รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- 3.4.3.6 เพื่อปลูกฝังให้มีสังคมนิสัยที่ดี สามารถทำงานและอยู่ร่วมกับ

ที่ได้รับมอบหมาย

- 3.4.3.7 เพื่อปลูกฝังให้รู้จักปฏิบัติตามกฎและระเบียบของสังคมได้
- 3.4.3.8 เพื่อส่งเสริมให้มีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบงาน

สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ

- 3.4.3.9 เพื่อปลูกฝังให้เกิดความสนใจ มีบทบาทในการดูแลรักษา

มีความสุข

- 3.4.3.10 เพื่อให้รู้ถึงความสำคัญของครอบครัว สังคมและชุมชนของตน
- 3.4.3.11 เพื่อให้รู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคม และอยู่ในสังคมได้อย่าง

3.5 เนื้อหาและรายการประสบการณ์

เนื้อหาและรายการประสบการณ์ของระดับก่อนประถมศึกษา จัดเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของพัฒนาการด้านต่าง ๆ โดยรวบรวมเอาประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็กในวัยนี้ มาจัดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ในระดับก่อนประถมศึกษา ดังนี้

เนื้อหาและรายการประสบการณ์

จุดมุ่งหมาย	รายการประสบการณ์	เนื้อหา
พัฒนาการด้านร่างกาย	- พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ - พัฒนาการกล้ามเนื้อเล็กและประสาทสัมผัส - สุขนิสัย - ออนามัย	- การออกกำลังกายกลางแจ้ง - การเคลื่อนไหว - การวาดภาพระบายสี - การฉีก ตัด ปะ พับ ร้อย - การประดิษฐ์เศษวัสดุ การพิมพ์ภาพ - การปั้น - การเคลื่อนสายตา - การเขียนตามแบบ - การระวังรักษาความสะอาด - การรับประทานอาหาร และมารยาทในการรับประทานอาหาร - การเก็บดูแล เครื่องใช้ของตนเอง - การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันและการช่วยเหลือตนเอง - การรักษาอนามัยของตนเอง - การขับถ่ายและการพักผ่อน - การระวังรักษาความปลอดภัย

จุดมุ่งหมาย	รายการประสบการณ์	เนื้อหา
พัฒนาการด้าน อารมณ์-จิตใจ	- การผ่อนคลายความเครียด มีสุขภาพจิตดี และมีความสุข - รู้จักควบคุมตนเองในการ ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น - รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา - ปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม - มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง	- การวาดภาพ การทดลองใช้สี การพิมพ์ภาพ การปั้น ดึง ตัด ปะ ร้อย ประติมากรรม - การฟังนิทานและเรื่องราว - การร้องเพลงและท่องคำ คล้องจอง - การเคลื่อนไหวและจังหวะ - การเล่นบทบาทสมมติ - ประชาธิปไตยเบื้องต้น - ความมีระเบียบวินัยในตนเอง - การยอมรับฟังความคิดเห็นของ ผู้อื่น - การรู้จักรอคอยตามลำดับก่อนหลัง - การรู้จักใช้สิทธิของตนเองและ เคารพสิทธิของผู้อื่น - การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - ความขยัน ความซื่อสัตย์ การประหยัด การเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ความเมตตา กรุณา ความสามัคคี - การประสบความสำเร็จในการทำงาน

จุดมุ่งหมาย	รายการประสบการณ์	เนื้อหา
พัฒนาการด้านสังคม	- ฝึกความมีระเบียบ วินัย และการรู้จักรับผิดชอบ ในหน้าที่ของตนเอง ทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่น - การเล่นและการทำงาน ร่วมกับผู้อื่น - การรู้จักรอคอย - การเอาใจเขามาใส่ใจเรา - การเป็นผู้มีบุคลิกภาพและ มารยาทที่ดี	- กิจกรรมศิลปะและการเล่นตาม มุม - การเป็นที่ยอมรับในกลุ่ม - หน้าที่และการปฏิบัติต่อบุคคลอื่น - การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของ โรงเรียน และของห้องเรียน - การปฏิบัติตามตารางกิจกรรม ประจำวัน และการช่วยเหลือ ตนเอง - การยอมรับความคิดเห็นของ ผู้อื่น - การรู้จักรอคอยตามลำดับ - การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี - การรู้จักใช้สิทธิและเคารพสิทธิ ของผู้อื่น - มารยาทไทย - การทำความเคารพ ไหว้ และ การทักทาย - การกราบพระ กราบผู้ใหญ่ - การรับของ - การกล่าวขอบคุณ ขอโทษ ฯลฯ

จุดมุ่งหมาย	รายการประสบการณ์	เนื้อหา
พัฒนาการด้านสติปัญญา	- การสื่อความหมายกับผู้อื่น - การรับรู้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 การมอง การฟัง การชิม การดม การสัมผัส - การฝึกคิดแก้ปัญหาที่อาจประสบในชีวิตประจำวัน - การฝึกคิดสร้างสรรค์	- สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายความต้องการของตนได้ - การวาดภาพ ฉีก ตัด ปะ ร้อย ประดิษฐ์ - การสังเกต การทดลอง ความเหมือน ความแตกต่างกันของวัสดุต่างๆ - การฝึกฟังเสียงตามธรรมชาติ เสียงดนตรี และเสียงของคำที่ต่างกัน - การนับ การแบ่งจำนวน - การปรับตัวในการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นกลุ่ม - การรวบรวมข้อมูลและการคิดทดลองแก้ปัญหา - การชั่ง การตวง - การเคลื่อนไหวตามจินตนาการตามเพลงหรือคำคล้องจอง - ศิลปะ เช่น การวาดภาพ พิมพ์ภาพ ประดิษฐ์ ฯลฯ

จุดมุ่งหมาย	รายการประสบการณ์	เนื้อหา
	- ฝึกการสังเกต - ฝึกความจำ - ยืดช่วงความสนใจ - พัฒนาการสื่อความหมายโดยใช้ภาษา	- การเล่นบทบาทสมมติ - การฟังนิทาน เรื่องราว - การเล่าเหตุการณ์และเรื่องราว - ความเหมือนกันต่างกัน สิ่งที่ขาดหายไป สิ่งที่มีสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของกลางวัน กลางคืน ฤดูกาล ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ - จัดจำสิ่งที่ขาดหายไป จัดจำลักษณะของวัสดุต่าง ๆ ที่ได้นับเห็น - จำคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่ได้รับรู้ - จำเนื้อเพลง พูดเลียนแบบคำหรือประโยคสั้น ๆ คำคล้องจอง จำนวนที่ไม่เรียงลำดับ เป็นต้น - ฝึกท่องคำคล้องจองที่มีจำนวนคำมากขึ้น - ฟังนิทานเรื่องราวที่ยาวมากขึ้น - ทำกิจกรรมที่ใช้เวลามากขึ้น - ฝึกความพร้อมในการฟัง - ฝึกฟังคำสั่งและสามารถปฏิบัติตามได้

จุดมุ่งหมาย	รายการประสบการณ์	เนื้อหา
	- สนใจสิ่งแวดล้อม - พัฒนากักษะด้านคณิตศาสตร์	- การเล่นที่เสริมประสบการณ์ทางภาษา เช่น ร้องเพลง ท่องคำกลอน เล่าเหตุการณ์ที่พบเล่านิทานจากภาพ (จากซ้ายไปขวา) - การปฏิบัติตนจากการใช้หนังสือ - บ้าน โรงเรียน ชุมชน - สิ่งที่อยู่รอบ ๆ ตัว นิช สัตว์ ดิน หิน ทราย น้ำ กลางวัน กลางคืน ฤดูกาล ปรากฏการณ์ธรรมชาติ - ประเพณีสำคัญ วันสำคัญต่าง ๆ - การคมนาคม - มาก-น้อย, หนัก-เบา - อ้วน-ผอม, ใหญ่-เล็ก - เท่ากัน-ไม่เท่ากัน, เติม-ลด - รูปเรขาคณิต - การรวมกลุ่ม การจำแนกประเภท - จำนวนนับ 1-30 คำของจำนวน 1-10

จุดมุ่งหมาย	รายการประสบการณ์	เนื้อหา
	- พัฒนาทักษะด้านความเข้าใจ	- ตำแหน่ง บน - ล่าง - เวลา เข้า - เย็น - สูง-ต่ำ, หน้า-เบา ใกล้-ไกล

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 89 - 92)

4. แผนการจัดประสบการณ์

จากรายการประสบการณ์และเนื้อหา ได้นำมาจัดทำแผนการจัดประสบการณ์โดยยึดตามหลักการของแนวการจัดประสบการณ์ ซึ่งไม่ได้จัดเป็นรายวิชา แต่จะนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเด็กมารวบรวมจัดหมวดหมู่เป็น 3 มวลประสบการณ์ดังต่อไปนี้

4.1 เตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทยและคณิตศาสตร์

4.1.1 เตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทย

เนื้อหาของการเตรียมสร้างเสริมทักษะภาษาไทยนี้จะเน้นเรื่องการฝึกฟัง และพูด มารยาทในการฟังการพูดและฝึกประสาทสัมผัส ระหว่างมือสายตาและการฟัง ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการอ่านและการเขียน

4.1.2 เตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์

เนื้อหาของการเตรียมสร้างเสริมทักษะคณิตศาสตร์ มุ่งปูพื้นฐานทางคณิตศาสตร์

4.2 การเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์

เนื้อหาของการเตรียมสร้างเสริมประสบการณ์ ประกอบด้วยประสบการณ์พื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคม ความสนใจสิ่งแวดล้อมและการคิดแก้ปัญหา

4.3 การเตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัย

เนื้อหาของการเตรียมสร้างเสริมลักษณะนิสัยนี้ จะเป็นประสบการณ์ที่พื้นฐานทางด้านอารมณ์-จิตใจ ปลุกฝังให้เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรม รักสิ่งสวยงามและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 2-6)

5. การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน

สภาพแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลและความสำคัญแก่เด็กอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับเด็กวัยก่อนประถมศึกษา เพราะเด็กเพิ่งถูกแยกออกมาจากพ่อแม่ ออกจากบ้านมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ต้องมาพบปะกับบุคคลแปลกหน้า จึงต้องพยายามสร้างความประทับใจในทางที่ดีให้กับเด็กให้เด็กอยากมาโรงเรียน อยากมาพบครู อยากมาพบเพื่อน ๆ จึงควรสร้างบรรยากาศของโรงเรียนให้มีสภาพคล้ายบ้าน โดยจัดสภาพบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสม ควรตกแต่งและปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ร่มเงาให้สวยงามและปลอดภัย สภาพภายในห้องเรียนควรจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เด็กสามารถเลือกหาประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และตามความต้องการของเด็ก เด็กจะได้มีการริเริ่มสร้างสรรค์สามารถคิด ทำ และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ครูต้องจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่น่าสนใจให้ตามมุมต่าง ๆ ของห้องได้แก่มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมธรรมชาติ (มุมวิทยาศาสตร์) มุมศิลปะ มุมบล็อก กะดาษทราย เป็นต้น การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนนี้ ครูสามารถที่จะปรับให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมในห้องได้ แต่ต้องคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 65)

หลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ จึงเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กระดับประถมศึกษา เพื่อให้เด็กพัฒนาครบทั้งด้านร่างกายอารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นหลัก มิใช่มุ่งจะให้อ่านเขียนเหมือนระดับประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนควรมีความรู้ความเข้าใจในแนวการจัดประสบการณ์ระดับก่อนประถมศึกษาเป็นอย่างดี สามารถให้คำแนะนำและควบคุมให้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามแนวการจัดประสบการณ์ได้อย่างถูกต้อง

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2528 : 184 - 185) ได้ให้แนวคิดว่าผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการส่งเสริมและสนับสนุนการใช้หลักสูตร ดังนี้

1. มีการวางแผนเพื่อใช้หลักสูตรใหม่
2. จัดอบรมครูในการใช้หลักสูตร
3. จัดบริหารสื่อประกอบหลักสูตรตลอดจนวัสดุต่าง ๆ
4. จัดอาคารสถานที่โครงการกิจกรรมเสริมหลักสูตร สถานแวดล้อมต่าง ๆ ให้เอื้ออำนวยต่อการใช้หลักสูตร

5. มีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน คณะกรรมการการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนได้ทราบในเรื่องของจุดมุ่งหมาย หลักการโครงสร้างกิจกรรมของหลักสูตร

6. จัดให้มีการประเมินผลและปรับปรุงการใช้หลักสูตร

สังัด อุทรานนท์ (2527 : 260 - 261) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้บริหารในการนำหลักสูตรไปใช้ว่า

1. ต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่อย่างชัดเจน
2. ใช้บริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอนชนิดต่าง ๆ แก่ครู
3. ดำเนินการนิเทศ ติดตามผล การใช้หลักสูตรในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. กระตุ้นและส่งเสริมครูในการใช้หลักสูตรอย่างถูกต้อง เช่นการจัดอบรมหรือประชุมสัมมนา
5. ให้กำลังใจและบำรุงขวัญแก่ครู

ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างดี ในฐานะที่ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่บริหารหลักสูตร ส่วนครูผู้สอน มีหน้าที่นำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติจริง นั่นคือการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน ขณะเดียวกันผู้บริหารโรงเรียนสามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือครูให้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การวางแผนการใช้หลักสูตรศึกษาทำความเข้าใจหลักสูตรจัดอบรมครูเกี่ยวกับหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอตลอดจนการจัดสถานแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการใช้หลักสูตร สิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูผู้สอน ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้หลักสูตรบรรลุตามจุดมุ่งหมายอีกด้วย

2.2 การจัดการเรียนการสอน

การเรียนรู้ของเด็กจะบังเกิดผลมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการใช้หลักสูตร เพราะเป็นกิจกรรมที่ใกล้ชิดกับเด็ก ครูเป็นผู้จัดประสบการณ์ให้กับเด็ก โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็กแต่ละคน การจัดประสบการณ์จึงต้องมีความยืดหยุ่น และประยุกต์ใช้อยู่ตลอดเวลา

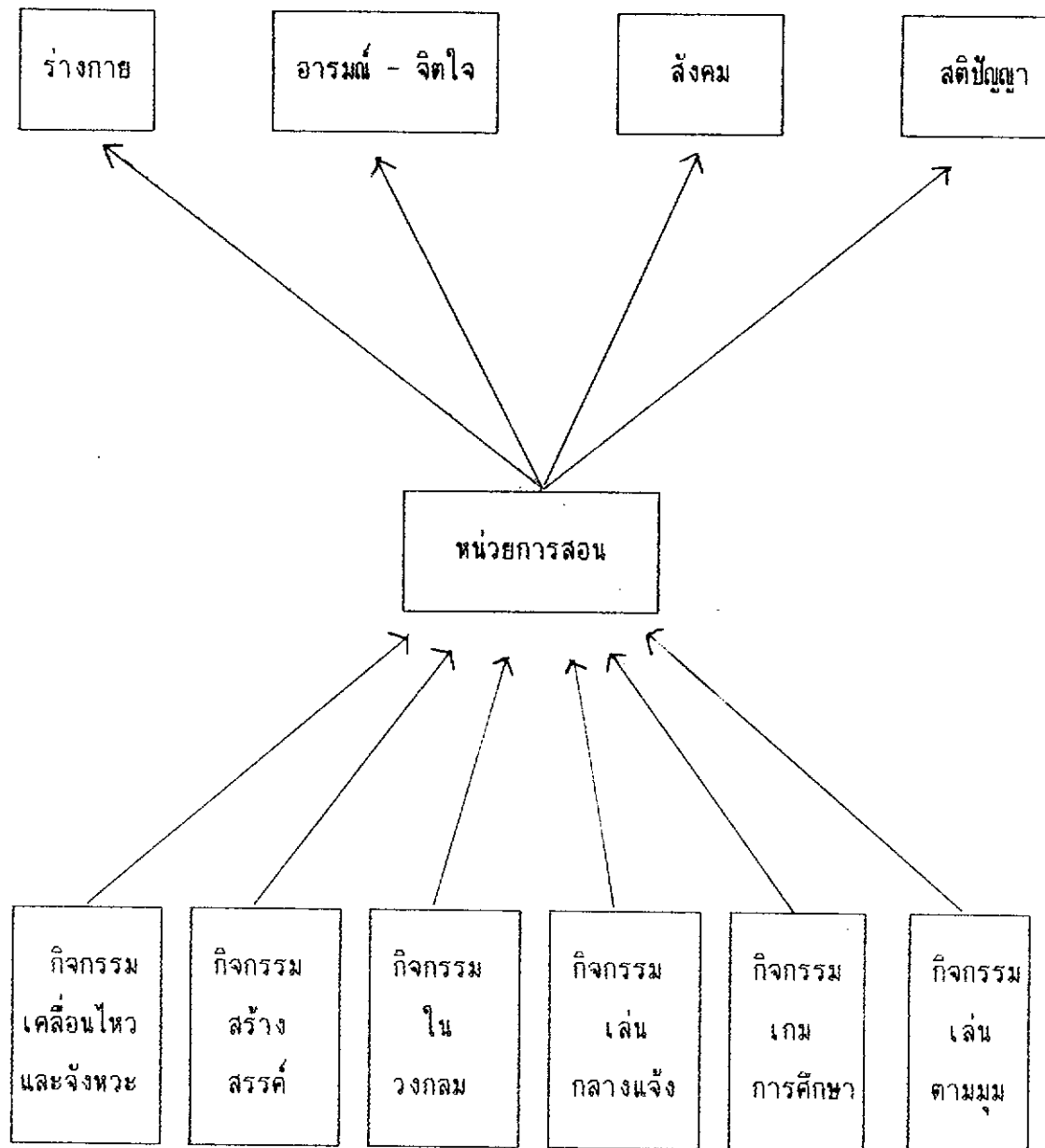
กมล ภูประเสริฐ และคนอื่น ๆ (2528 : 152) ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ สมิตร์ คุณากร (2523 : 137) มีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การกระทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการไปตามเป้าหมายของหลักสูตรที่ต้องการ

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน จึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอนร่วมมือกัน ทำอย่างไร จึงทำให้นักเรียนได้รับความรู้ความสามารถ จนมีประสบการณ์ชีวิตที่มีคุณค่าเพื่อจะได้เป็นพลเมืองดีของสังคม ด้วยเหตุนี้การเรียนการสอน จึงถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญที่สุดของโรงเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา จะไม่เหมือนการจัดการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา คือไม่ได้มุ่งให้เด็กอ่านและเขียนแต่เป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ไปตามวัยพร้อมที่จะเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป ดังนั้น การจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กในระดับก่อนประถมศึกษา จึงจัดในรูปกิจกรรมแทนการสอนเป็นรายวิชา โดยคำนึงถึงความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ในการจัดประสบการณ์จึงควรจัดในรูปผสมผสาน วิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกัน มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมที่จัดให้กับเด็กนั้นมี ดังนี้

1. กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะ
2. กิจกรรมสร้างสรรค์ (ศิลปะศึกษา)
3. กิจกรรมกลุ่ม หรือกิจกรรมในวงกลม
4. กิจกรรมเล่นตามมุม
5. กิจกรรมเล่นกลางแจ้ง
6. กิจกรรมเล่นเกมการศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 41) และสามารถนำเอารายการประสบการณ์ และเนื้อหามาจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาตรงตามจุดมุ่งหมายทั้ง 4 ด้าน โดยผ่านหน่วยการสอนดังแผนภูมิภาพประกอบต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 การบูรณาการในหน่วยการสอน

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 9)

เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามแผนภูมิจึงได้กำหนดตารางกิจกรรมประจำวันขึ้น
 ตารางกิจกรรมประจำวัน คือ ตารางเรียนนั่นเอง การจัดการกิจกรรมประจำวันมี
 หลักในการจัด ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมต้องคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ
2. กิจกรรมที่จัดต้องมีหลาย ๆ แบบ ดังนี้
 - 2.1 จัดกิจกรรมให้เด็กทำเป็นรายบุคคล ที่เด็กอาจเลือกด้วยตนเองให้มากที่สุด คือ 75%
 - 2.2 จัดกิจกรรมให้เด็กทำเป็นกลุ่มเล็ก 15%
 - 2.3 จัดกิจกรรมรวม 10%
3. กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งในและนอกห้องเรียนในอัตราส่วนใกล้เคียงกัน
4. กิจกรรมที่จัดให้ควรมีทั้งกิจกรรมสงบและกิจกรรมที่ต้องออกกำลังกาย

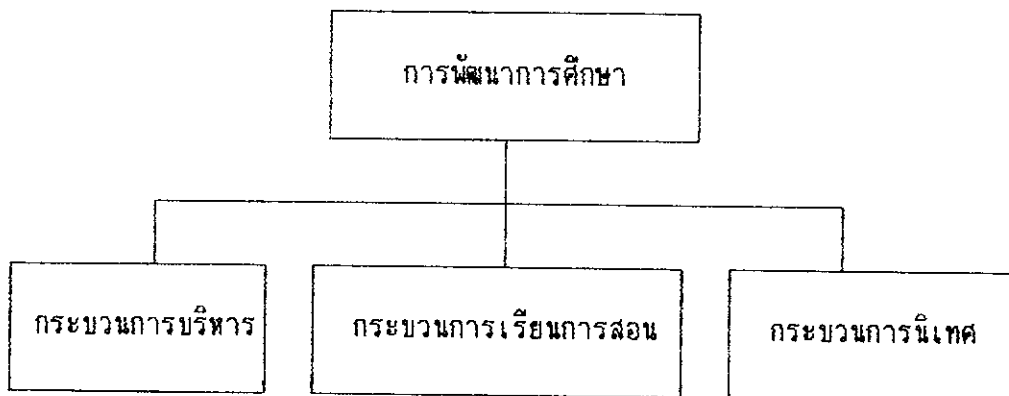
การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยก่อนประถมศึกษา ลงในตารางกิจกรรมประจำวันทำได้ดังนี้

8.30 - 8.45 น.	-	รับเด็กเป็นรายบุคคล ตรวจสอบภาพ บันทึกคำพูด
พาเด็กไปห้องน้ำ
8.45 - 9.00 น.	-	เคารพธงชาติ และสวดมนต์
9.00 - 9.10 น.	-	สนทนาข่าว และเหตุการณ์
9.10 - 9.30 น.	-	การเคลื่อนไหวและจังหวะ หรือกายบริหารและจังหวะ
9.30 - 10.30 น.	-	กิจกรรมสร้างสรรค์และเล่นตามมุม (หรือศิลปศึกษา)
10.30 - 10.40 น.	-	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
10.40 - 11.00 น.	-	กิจกรรมกลุ่ม (หรือกิจกรรมในวงกลม)
11.00 - 11.30 น.	-	เล่นกลางแจ้ง
11.30 - 12.30 น.	-	พัก รับประทานอาหาร
12.30 - 14.00 น.	-	นอนพักผ่อน
14.00 - 14.20 น.	-	เก็บที่นอน ล้างหน้า
14.20 - 14.30 น.	-	พัก (รับประทานอาหารว่าง)
14.30 - 15.00 น.	-	เกมการศึกษา

กิจกรรมที่ปรากฏในตารางกิจกรรมประจำวัน คือกิจกรรมหลัก ส่วนกิจกรรมการร้องเพลง การเล่านิทาน การท่องคำที่คล้องจองเหล่านี้ เป็นกิจกรรมที่สอดแทรกอยู่ในกิจกรรมหลัก เป็นกิจกรรมที่เด็กต้องทำอยู่เสมอและเป็นกิจกรรมที่เด็กชอบมากถือเป็นสื่อการสอน สื่อสามารถทำให้เด็กเกิดการพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ได้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 41 - 42) สื่อการสอนมีคุณประโยชน์อย่างยิ่ง จึงมีความจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องจัดดำเนินการเกี่ยวกับสื่อการสอน เพื่อส่งเสริมการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งผู้เรียนยังอยู่ในวัยเด็ก ยังไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ดี จึงจำเป็นต้องใช้สื่อการสอนประกอบในการดำเนินกิจกรรม ผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการจึงควรสนับสนุนและส่งเสริมในการจัดหา และใช้สื่อการสอน

2.3 การนิเทศการศึกษา

ในการพัฒนาการเรียนการสอนมีกระบวนการที่สำคัญอยู่ 3 กระบวนการ คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศ ทั้ง 3 กระบวนการนี้มีความสำคัญเท่าเทียมกัน และเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออกจะขาดกระบวนการหนึ่งกระบวนการใดมิได้

ภาพประกอบ 2 กระบวนการพัฒนาการศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ. 2527 : 7)

กระบวนการนิเทศ เป็นกระบวนการหลักที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรระหว่างการปฏิบัติงาน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การนิเทศจึงเป็นกระบวนการติดตามแนะนำงานและช่วยเหลือให้ผู้ปฏิบัติงานได้ลงมือปฏิบัติ ได้อย่างถูกต้องดีงาม เหมาะสมจนทำให้บรรลุผลของงานนั้น ตามที่วางแผนไว้ การนิเทศจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติและการผลิตเสมอ เพื่อทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าผู้ปฏิบัติได้ปฏิบัติตามแผน ดังนั้นการนิเทศจึงรวมเอาความหมายของการควบคุมชี้แนะสอนงานการกระตุ้นย่วยให้กำลังใจและช่วยเหลืออยู่ด้วย การนิเทศที่ดีนอกจากจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จแล้ว ยังจะต้องสร้างความยินดีได้แก่ผู้ทำ จนกระทั่งผู้ทำให้เกิดความภูมิใจ สามารถดำเนินงานปรับปรุงงานของตนเองได้ โดยไม่รอให้บุคคลอื่นมากระตุ้นอีกต่อไป

การนิเทศการศึกษา จึงเป็นกิจกรรมที่ได้มีการปฏิบัติต่อเนื่องกันมาเป็นระยะเวลานาน รูปแบบกระบวนการ และวิธีการนิเทศได้เปลี่ยนไปตามยุคสมัยจากลักษณะที่เป็นการตรวจตรา สิ่งการมาเป็นลักษณะการร่วมมือ การแนะนำช่วยเหลือระหว่างผู้นิเทศกับครู เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาความสามารถและพฤติกรรมการสอนของตนด้วยตนเอง อันจะส่งผลถึงคุณภาพของการศึกษา โดยส่วนรวม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 86)

เมื่อกล่าวถึงการนิเทศการศึกษา คนส่วนใหญ่มักจะคิดถึงกิจกรรมการนิเทศของศึกษาเทศก์ แต่ที่จริงแล้วการนิเทศการศึกษาโดยเฉพาะการนิเทศภายในโรงเรียนนั้นเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องทำ หรือจัดดำเนินการให้มีขึ้นภายในโรงเรียนที่ตนรับผิดชอบอยู่ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถปรับปรุงหรือพัฒนาวิธีสอนให้มีคุณภาพซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และมีสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ในด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน การที่ผู้บริหารโรงเรียนได้เข้ามามีบทบาทใกล้ชิดครู ได้ปรึกษาหารือ ให้คำแนะนำช่วยเหลือ หรือร่วมมือกันแก้ไขปัญหา จะช่วยให้ครูเกิดความอบอุ่น มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานดียิ่งขึ้น

บุญเลิศ แสนศักดิ์ (2525 : 23 - 33) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนกับการนิเทศการศึกษาไว้ ดังนี้

1. วางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนในโรงเรียนร่วมกับคณะครูและเสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงต่อคณะกรรมการการดำเนินการของโรงเรียน
 2. ประสานงานระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์ และเจ้าหน้าที่บริหารการศึกษาทุกระดับ
 3. ช่วยเหลือครูในการเตรียมการสอน การจัดหาอุปกรณ์ตลอดจนการวัดผลประเมินผล
 4. จัดอบรมครูภายในโรงเรียนตามความเหมาะสม
 5. วิจัยปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- ตามที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า การพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาทุกระดับจำเป็นต้องใช้กระบวนการนิเทศเข้าช่วย ฉะนั้นกระบวนการนิเทศจึงเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 8)

การนิเทศศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

การนิเทศศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา คือกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างผู้ให้การนิเทศ ซึ่งได้แก่ศึกษานิเทศก์จังหวัด หรืออำเภอ ผู้นิเทศของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และผู้รับการนิเทศ ซึ่งได้แก่ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งความร่วมมือทางด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กอันเป็นจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 28)

ความจำเป็นของการนิเทศศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

1. การนิเทศศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีความจำเป็นต่อการทำให้ครูเป็นบุคคลที่ทันสมัยอยู่เสมอ จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดพัฒนาการทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ ข้อแนะนำที่ได้จากการวิจัย การวิเคราะห์ หรือการอภิปราย มักมีประโยชน์และให้ข้อคิดแก่ครู ซึ่งการนิเทศศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาสามารถให้บริการได้

2. การนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีความจำเป็นต่อความสำเร็จของครู แม้ครูจะได้รับการฝึกฝนมาแล้วเป็นอย่างดีแต่ก็จำเป็นต้องปรับปรุงการฝึกฝนอยู่เสมอในขณะทำงาน

3. การนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีความจำเป็นต่อการช่วยเหลือครูให้จัดเตรียมกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสามารถ และความแตกต่างของเด็กแต่ละคนได้เป็นอย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 29)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 34 - 35) ได้กล่าวถึงงานที่จะนิเทศในระดับก่อนประถมศึกษาว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนิเทศ ติดตามกำกับและประเมินผล เช่นเดียวกับการศึกษาในระดับอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนางานในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน ในด้านงานนิเทศเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

1. การช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอนขั้นก่อนประถมศึกษา
2. การเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเสริมความสามารถในการใช้หลักสูตร
3. การช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาตนเองของครู และความก้าวหน้าในวิชาชีพครู
4. การสนับสนุน อำนาจความสะดวกและบริการครูผู้สอนในการใช้อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การทดลอง การวิจัยเพื่อปรับปรุงการสอนและวิธีสอนและวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ตอบสนองจุดหมายของหลักสูตร
5. การเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน และการบำรุงขวัญครู
6. การประเมินผลแผนงานโครงการนิเทศการศึกษา จะเป็นงานที่ช่วยพัฒนาการศึกษาของระดับก่อนประถมศึกษา

การนิเทศภายในโรงเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้บรรลุผลตามจุดหมาย จำเป็นต้องพัฒนาทั้งระบบที่สัมพันธ์กันและเกื้อกูลกัน คือ กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ถ้าทั้ง 3 กระบวนการได้พัฒนาอย่างถูกต้อง

และต่อเนื่องแล้ว การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนย่อมเพิ่มขึ้นตามลำดับ กล่าวคือ กระบวนการการบริหารเป็นตัวหลักที่จะจัดระบบงานและระบบคน กระบวนการนี้เทศการศึกษาเป็นตัวเสริมให้การบริหารสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในระดับโรงเรียนการบริหารกับการนี้เทศการศึกษาจึงควรมุ่งไปสู่ทิศทางเดียวกัน คือ ให้เกิดมีคุณภาพการเรียนการสอนอันจะทำให้ได้กับบรรลุผลตามจุดหมายหมาย เนื่องจากครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่จะเป็นครูในระดับประถมศึกษามาก่อน ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามีน้อย จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะจัดให้ครูผู้สอนมีประสบการณ์ มีความรู้ และความสามารถในการที่จะดำเนินการให้บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ดังนั้นการนี้เทศภายในโรงเรียนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 33)

การนี้เทศภายในโรงเรียนในระดับก่อนประถมศึกษาดำเนินการเช่นเดียวกับการนี้เทศในระดับอื่น ๆ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 34 - 37) ได้กล่าวไว้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการนี้เทศภายในโรงเรียนในเรื่องต่อไปนี้

- ความหมายของการนี้เทศภายในโรงเรียน
- หลักการนี้เทศภายในโรงเรียน
- ขอบข่ายของการนี้เทศภายในโรงเรียน
- จุดมุ่งหมายของการนี้เทศภายในโรงเรียน
- กระบวนการนี้เทศภายในโรงเรียน
- การดำเนินกิจกรรมการนี้เทศภายในโรงเรียน

ความหมายของการนี้เทศภายในโรงเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา

การนี้เทศภายในโรงเรียน หมายถึง ความพยายามทุกชนิดของผู้ที่อยู่ในโรงเรียนตั้งแต่ผู้บริหารลงไป ในการที่จะปรับปรุงส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการพัฒนาครูผู้สอนให้ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดสัมฤทธิ์ผล

หลักการนิเทศภายในโรงเรียน

1. การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการปฏิบัติการร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู
2. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน มีความสำคัญต่อการเรียน การสอนระดับก่อนประถมศึกษาต้องร่วมมือ ร่วมพลัง และใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ
3. ต้องใช้สภาพผู้นำ คือความสามารถในหลายด้านเพื่อประสานความคิด จิตใจแรงเร้า ให้เห็นทิศทาง ร่วมกันในการทำงานด้วยความเต็มใจ จริงใจ และสุขใจในการทำงาน
4. ทำงานแบบประชาธิปไตย คือร่วมกันรับผิดชอบตั้งแต่ต้นจนถึงสุดท้ายของผลงาน ทุกคน ร่วมกันแสวงหาวิธีการทำงานที่ถูกต้อง มีเป้าหมายชัดเจน ทำงานแบบมิตรไมตรีให้ทุกคนคิดว่าตน เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน
5. เลือกวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และสถานการณ์ของโรงเรียน ซึ่งจะช่วยให้การนิเทศภายในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ
6. ผู้บริหารต้องเข้าใจถึงกระบวนการนิเทศ มีเทคนิคการนิเทศ และทุกคนมีความร่วมมือที่จะทำงานด้านวิชาการอย่างจริงจัง ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายของการนิเทศภายในโรงเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา

ขอบข่ายของงานนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มี 2 ขอบข่าย ดังนี้

1. บุคลากรผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ
 2. งานที่จะนิเทศในระดับก่อนประถมศึกษา
1. บุคลากรผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ
บุคลากรผู้นิเทศ ได้แก่ ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารและครูวิชาการ
ผู้รับการนิเทศ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาซึ่งบุคลากรทั้ง 2 ฝ่าย จะต้องให้ความร่วมมือกันในการที่จะปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน
 2. งานที่จะนิเทศในระดับก่อนประถมศึกษา
ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนิเทศ ติดตาม กำกับและประเมินผล เช่นเดียวกับ

การศึกษาในระดับอื่น ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนางานในระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียนแบ่งงาน
นี้เศษออกเป็น 2 งาน ดังนี้

2.1 งานนิเทศทั่วไป ได้แก่

- 2.1.1 งานวิชาการ
- 2.1.2 งานกิจการนักเรียนและงานโครงการ
- 2.1.3 งานบุคลากร
- 2.1.4 งานอาคารสถานที่
- 2.1.5 งานธุรการพัสดุ
- 2.1.6 งานความสัมพันธ์กับชุมชน
- 2.1.7 งานติดตามประเมินผลแผนงาน โครงการ การนิเทศ งานด้านต่าง ๆ

ของห้อง

2.2 งานนิเทศการเรียนการสอน ได้แก่

- 2.2.1 การช่วยเหลือครูในการพัฒนาการเรียนการสอนชั้นก่อนประถมศึกษา
- 2.2.2 การเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และเสริมความสามารถ
ในการใช้หลักสูตร
- 2.2.3 การช่วยเหลือส่งเสริมการพัฒนาตนเอง ของครู และความก้าวหน้าใน
วิชาชีพครู
- 2.2.4 การสนับสนุน อำนวยความสะดวกและบริการครูผู้สอนในการใช้อุปกรณ์
สื่อการเรียนการสอน นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การทดลอง การวิจัยเพื่อปรับปรุง
การสอนและวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่ตอบสนองจุดหมายของหลักสูตร
- 2.2.5 การเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน และการบำรุงขวัญครู
- 2.2.6 การประเมินผลงานโครงการนิเทศการศึกษาจะเป็นงานที่ช่วยพัฒนาการ
ศึกษาของระดับก่อนประถมศึกษา

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนในระดับก่อนประถมศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2529 : 35 - 36) ได้กำหนด

จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ครูเข้าใจจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ระดับก่อนการประถมศึกษา
2. เพื่อให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องเด็ก มองเห็นปัญหาความต้องการและธรรมชาติของเด็ก
3. เพื่อให้ครูได้พัฒนากระบวนการทำงานร่วมกัน ซึ่งจะ เป็นผลให้ครูมีความสามารถดังนี้
 - 3.1 สอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีวัตถุประสงค์ชัดเจน
 - 3.2 มีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนของตนเอง และประเมินผลงานได้ดีขึ้น
 - 3.3 สามารถประเมินผลตนเอง รู้จักตนเองมากขึ้นว่าตนเองมีความสามารถใดบ้าง และต้องแก้ไขปรับปรุงด้านใดบ้าง
 - 3.4 มีกระบวนการทำงานร่วมกันตามแบบประชาธิปไตยมีลักษณะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นที่ยอมรับของคณะครูในโรงเรียน
4. เพื่อให้ครูมีความรัก ความผูกพัน มีขวัญกำลังใจในการทำงานดีขึ้น เพราะทุกคนมีศรัทธาต่อกัน ทำให้การปฏิบัติงานได้ผลดี และทำงานด้วยความสุข

กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา

กระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง กระบวนการของการจัดการดำเนินงาน การนิเทศภายในโรงเรียนที่ครอบคลุมงานการนิเทศการเรียนการสอนและการนิเทศงานทั่วไป ซึ่งมีจุดมุ่งหมายสุดท้ายอยู่ที่ผลผลิตของการศึกษาของโรงเรียนที่ได้มาตรฐานมีคุณภาพสูง ตอบสนองหลักการและจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับการบริหารการศึกษา

กระบวนการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ดำเนินการ เช่นเดียวกับการนิเทศการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

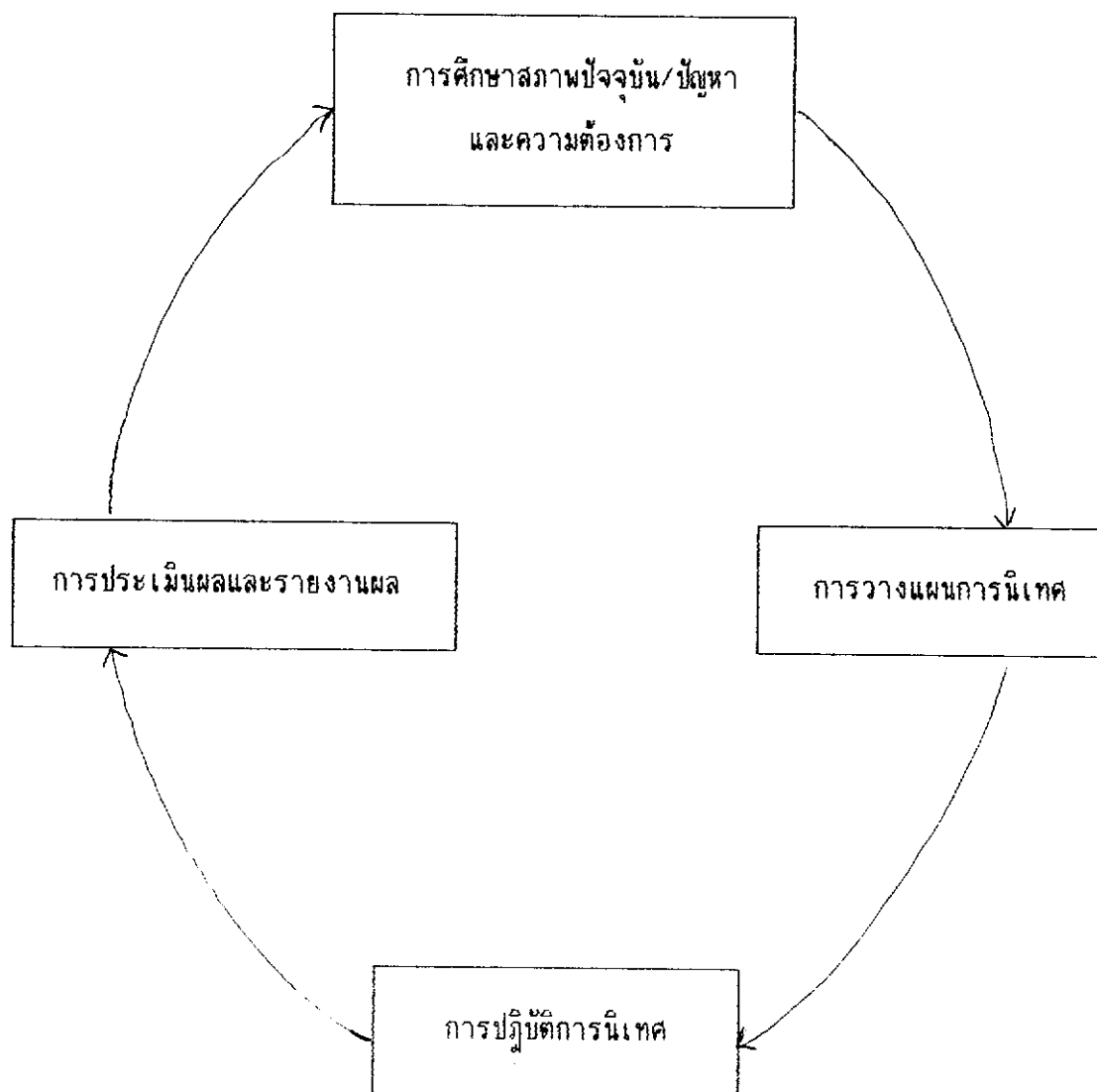
ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการ โดยจะเริ่มศึกษาสภาพปัจจุบันว่าเป็นอย่างไร ปัญหาในปัจจุบันเป็นอย่างไร และมีความต้องการอย่างไรบ้าง เป็นการศึกษาเพื่อหาความจำเป็นในการนิเทศ ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันจะสามารถกำหนดปัญหา หรือความต้องการการนิเทศ ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะนำไปใช้ในการวางแผนนิเทศในขั้นต่อไป

ขั้นที่ 2 การวางแผนการนิเทศ จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน จะทำให้ทราบว่าจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาของโรงเรียน สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาหรือไม่ มีปัญหาอะไรที่จะต้องแก้ไข งานในขั้นต่อไป คือ การพิจารณาว่าจะให้ความช่วยเหลือ หรือให้คำแนะนำหรือจัดกิจกรรมเสริมอย่างไร จึงจะช่วยให้ครูในโรงเรียนแก้ปัญหาได้ การวางแผนจึงเป็นการตัดสินใจอย่างมีเหตุผลว่า ปัญหาหนึ่งจะแก้ไขโดยวิธีการใดบ้าง แล้วพิจารณาวิธีการใดที่ดีที่สุด ดำเนินการไปแล้วผลเป็นอย่างไรคาดว่าจะสำเร็จแค่ไหน เป็นไปได้หรือไม่ ในการแก้ปัญหานั้น พิจารณาให้รอบคอบแล้วตกลงใจวางแผนแนวทางดำเนินงาน

ขั้นที่ 3 การปฏิบัติการนิเทศ เป็นขั้นตอนการดำเนินงานตามโครงการ/แผนนิเทศที่จัดทำขึ้น ในการปฏิบัติการนิเทศมีการกระทำใน 2 ลักษณะคือ นิเทศเพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และนิเทศเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เป็นการช่วยเหลือให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ลักษณะการนิเทศจะออกไปนิเทศด้วยตนเอง (นิเทศทางตรง) หรือจะเป็นการนิเทศโดยสื่อ เครื่องมือนิเทศอื่น ๆ แทนตนเองก็ได้ (นิเทศทางอ้อม) เช่นการใช้เอกสาร การจัดประสบการณ์ นิตรสาร จุลสาร หรือเชิญวิทยากรมาช่วยเหลือ แนะนำแทนผู้นิเทศก็ได้ ขั้นตอนในการปฏิบัติการนิเทศ มีดังนี้

1. ประชุมตกลงกำหนดงานที่จะทำ แบ่งงานรับผิดชอบ ทำความเข้าใจ สิ่งการนิเทศตกลงแบบการเก็บข้อมูล
2. ปฏิบัติการนิเทศตามแผนงานหรือโครงการ
3. ประชุมเพื่อทบทวน การปฏิบัติงานตามขั้นตอน
4. ประชุมเพื่อสรุปผลการนิเทศการศึกษา
5. นำข้อมูลไปใช้ดำเนินการต่อไป

ขั้นที่ 4 การประเมินผลและรายงานผลการประเมินผล เป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าตรงตามจุดประสงค์เพียงใด ควรปรับปรุงขั้นตอนใด และเมื่อประเมินเสร็จแล้ว ควรจัดเก็บข้อมูลทุกอย่างไว้เป็นหลักฐานเพื่อปรับปรุงต่อไป

ภาพประกอบ 3 กระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2529 : 24)

การดำเนินกิจกรรมการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

โดยทั่วไปกิจกรรมการนิเทศที่ดำเนินการในระดับก่อนประถมศึกษานั้น ผู้นิเทศมุ่งที่จะทำงานกับครูผู้สอนเกี่ยวกับเรื่อง การจัดประสบการณ์ วิธีการจัดประสบการณ์ สื่อการเรียนการสอน การวัด และการประเมินพัฒนาการ ตลอดจนปัญหาการเรียนการสอนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามที่ต้องการ โดยจะเลือกใช้กิจกรรมการนิเทศแบบใดก็ได้ตาม ความเหมาะสมและโอกาส กิจกรรมนิเทศภายในโรงเรียนมีหลายอย่าง ซึ่งเลิศลักษณ์ สุนแก้ว (2533 : 26 - 28) ได้กล่าวไว้ว่าอาจใช้กิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

1. การประชุมนิเทศ เป็นการประชุมครั้งแรก เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ครูทำความเข้าใจ ในงานที่จะต้องปฏิบัติ ช่วยให้ครูผู้สอนเข้าใจ เห็นความสำคัญและมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดกิจกรรมการ เตรียมความพร้อม สามารถปรับปรุงจัดประสบการณ์ให้เด็กได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายได้
2. การประชุมปรึกษาหารือ อาจจัดเป็นการประชุมย่อยหรือการประชุมใหญ่เพื่อหารือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยกันแก้ไขปัญหา ให้ข้อเสนอแนะ ให้ความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจน แลกผลงานต่าง ๆ เกี่ยวกับงานที่กำลังจะทำ กระทำแล้วหรือให้ความรู้เพิ่มเติม
3. การอบรมสัมมนา เป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเมื่อ มีปัญหาในทางปฏิบัติ หรือต้องการจะเน้นเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นพิเศษเพื่อช่วยให้ครูเกิดความเข้าใจ ในเรื่องนั้น ๆ เช่น การจัดกิจกรรมช่วยให้มีโอกาสนพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหมู่เพื่อนครูด้วย กัน และสามารถรวบรวมข้อมูล ข้อสรุปต่าง ๆ สำหรับนำไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป
4. การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นวิธีการนิเทศหนึ่งซึ่งช่วยให้ครูได้รับความรู้จากวิทยากร และลงมือปฏิบัติงานแก้ปัญหา หรือศึกษาด้วยกันเป็นกลุ่มย่อย ผลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการจะได้ ผลงาน หรือคำตอบเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิช่วยให้คำปรึกษาแนะนำ
5. การพบปะสนทนา เป็นการนิเทศที่เปิดโอกาสให้ครูได้รับคำแนะนำอย่างใกล้ชิดเมื่อ เกิดปัญหาทางวิชาการ เป็นการสร้างบรรยากาศที่ดี มีความเป็นกันเอง และมีความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้ให้การนิเทศกับครู จะช่วยให้การนิเทศได้รับผลดี

6. การสังเกตการสอน บางครั้งผู้สังเกตและผู้บริหารโรงเรียนจะมาสังเกตการสอนของครูในชั้นเรียนเพื่อจะได้ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะแก่ครูได้ถูกต้อง มีใช้จับผิดครูผู้สอน โดยทั่วไปจะมีการสังเกตในสิ่งต่อไปนี้คือ

- 6.1 การจัดห้องเรียนและสภาพแวดล้อม
- 6.2 การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน
- 6.3 บุคลิกภาพและพฤติกรรมการทำงานของครู
- 6.4 ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับครู
- 6.5 การดูแลเด็กทั้งในและนอกห้องเรียน
- 6.6 พฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก
- 6.7 การจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก

7. การสาธิตการสอน มีจุดมุ่งหมายให้ครูเห็นตัวอย่างที่ดีและถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคการสอน ผู้สังเกตอาจเชิญครูหรือผู้เชี่ยวชาญที่มีความสามารถในเรื่องนั้น ๆ เป็นพิเศษมาสาธิตให้ครูกู จะช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจ มีความกระตือรือร้นหรือเกิดความคิดนำสิ่งที่ตนได้ดูไปปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

8. การศึกษานอกสถานที่ มีจุดมุ่งหมายให้ครูได้เห็นวิธีการเรียนการสอนในระดับก่อนประถมศึกษา นอกเหนือจากโรงเรียนที่ตนเองสอนอยู่แล้ว เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูมีความคิดเปรียบเทียบและนำแนวคิดที่ถูกต้องและเหมาะสม มาปรับปรุงการเรียนการสอนของตนให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังมีส่วนในการเสริมสร้างความมั่นใจให้แก่ครูอีกประการหนึ่ง

9. การบรรยายหรือปาฐกถา คือการเชิญบุคคลต่าง ๆ ที่เป็นผู้รู้ ผู้เชี่ยวชาญมาบรรยายพิเศษเกี่ยวกับเรื่องที่มีปัญหา หรือเรื่องที่ครูส่วนใหญ่สนใจ เช่น วิธีการสอนกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะในระดับก่อนประถมศึกษา การจัดที่เล่นในห้องเรียน เป็นต้น

10. การแจกเอกสาร เป็นที่นิยมมากวิธีหนึ่ง เพราะเกิดประโยชน์กับครูและช่วยครูได้มากสามารถใช้เป็นคู่มือการจัดกิจกรรมและเปิดโอกาสให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ทั้งเป็นการเผยแพร่ผลงานของเพื่อนครูด้วยกันอีกด้วย

2.4 การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

การวัดและประเมินผล เป็นกระบวนการที่สำคัญอีกกระบวนการหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน เพราะการวัดผลเป็นกระบวนการติดตามผลการปฏิบัติว่า ได้ผลตรงตามเป้าหมายเพียงใด เกี่ยวกับเรื่องนี้ สำเร็จ นุญเรื่องวัฒน์ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2530 : 97) ได้เสนอแนะว่า กิจกรรมการวัดผลที่คอยตรวจว่าผลการศึกษาอันเกิดจากการสั่งสอนอบรมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรนั้น สัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ตลอดจนสามารถบอกได้ว่าวิธีสอนต่าง ๆ นั้น ได้ผลหรือไม่ประการใดอีกด้วย

การวัดผลการศึกษา เกิดขึ้นเนื่องจากการยอมรับความจริงเกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียนว่ามีความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งความเชื่อดังกล่าวนี้นี้ ไนศาล หวังพานิช

(มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2530 : 4 - 5) ได้อธิบายไว้ 2 ประการ คือ

1. เชื่อว่าคนเราเรียนรู้ได้ไม่เท่ากัน ในเวลาที่เท่ากัน
2. เชื่อว่าคนเราเรียนรู้ได้เท่ากัน ในเวลาที่ไม่เท่ากัน

จากความเชื่อดังกล่าวนี้อเอง จึงทำให้ต้องมีการวัดผลการศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ

1. การวัดผลเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ (Summative Evaluation) เป็นการสอบวัดเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ หรือพิจารณาผลการเรียน โดยสรุปว่าผู้เรียนเก่ง หรือ อ่อน ดี หรือเลวเพียงใด ใครมีคุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

2. การวัดผลเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน (Formative Evaluation) เป็นการวัดที่มีเป้าหมายในการค้นหาข้อบกพร่องในการเรียนของผู้เรียน เพื่อจะได้ให้การช่วยเหลือ ช่อมเสริม หรือแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น จึงถือว่าเป็นการที่ให้ผลอย่างมากแก่ผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 55) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลไว้ดังนี้ คือ

1. ครูผู้สอนจะต้องวัดประเมินผลด้วยตนเอง จะให้ผู้อื่นออกข้อสอบวัดเด็กไม่ได้ส่วนผู้บริหารโรงเรียนคอยช่วยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ที่ใช้ในการสร้างเครื่องมือวัด และประเมินผล

2. การสร้างเครื่องมือวัดประเมินผล ควรยึดจุดประสงค์การเรียนรู้เป็นแนวทางสร้างครอบคลุมการวัดพฤติกรรมด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ
3. ผลที่ได้จากการประเมินจะช่วยให้ครูรู้ว่า นักเรียนมีพัฒนาการในตนเองมากน้อยเพียงใด และครูควรจัดกิจกรรมซ่อมเสริมได้
4. การจัดทำรายงานผลการเรียน เป็นสิ่งจำเป็นมากครูควรรายงานให้ผู้ปกครองได้รับทราบพฤติกรรมที่นักเรียนควรแก้ไขปรับปรุงเมื่ออยู่ที่บ้าน

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนและครูจะต้องให้ความสำคัญ เพราะถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการ ดังที่ พันธ์ หันนาคินทร์ (2524 : 200) ได้สรุปถึงความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูจะต้องทำการวัดและประเมินผลทางการศึกษา ในแง่การบริหารงานวิชาการดังนี้ คือ

1. เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียน และผลการสอนของครู
2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนขั้นเรียนและการจัดแบ่งนักเรียนตามความสามารถ
3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลการเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
4. เพื่อประโยชน์ในการได้ประกาศนียบัตรเมื่อจบการศึกษา
5. เพื่อสถิติอื่น ๆ ในทางการศึกษา

การวัดและประเมินผลความร่วมมือในการเรียน

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและความพร้อมในการเรียนให้แก่เด็กวัยก่อนประถมศึกษาในด้านร่างกาย สติปัญญา ลักษณะนิสัยและสังคมนิสัย ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีเพื่อให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและพร้อมที่จะเรียนในระดับประถมศึกษาต่อไป การจัดประสบการณ์ ระดับก่อนประถมศึกษา ก็เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาความพร้อมทั้ง 4 ด้าน โดยอาศัยกิจกรรมต่าง ๆ ตามแนวการจัดประสบการณ์ ดังนั้นการวัดผลและประเมินผลในระดับก่อนประถมศึกษา จึงต้องวัดและประเมินผลพัฒนาการ และความพร้อมในการเรียนตามจุดหมายดังกล่าว มิใช่ประเมินเนื้อหาสาระในแผนการสอน

ดังนั้นการวัดและประเมินผล จึงเป็นกระบวนการวัดและประเมินความสามารถของ
พฤติกรรมทางกาย สติปัญญา ลักษณะนิสัยและสังคมนิสัย โดยบอกได้ว่าพร้อมหรือไม่พร้อมเพื่อปรับปรุง
กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือ หรือเป็นสื่อ หรือวิถีทางที่จะทำให้นักเรียนเกิด
พัฒนาการตามจุดมุ่งหมาย (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 1 - 2)

วิธีการวัดและประเมิน

กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 3-9)
ได้กล่าวถึง แนวคิดพื้นฐานในการวัดและประเมินว่า การวัดและประเมินเป็นกิจกรรมที่สอดแทรก
อยู่ในการเรียนการสอนทุกขั้นตอน เริ่มต้นตั้งแต่ประเมินสภาพของผู้เรียนก่อนลงมือเรียน
ประเมินพฤติกรรมขณะลงมือเรียน และประเมินผลการเรียนทั้งด้านความสามารถในการทำและ
ความรู้ที่ได้จากการทำกิจกรรมแล้ว ดังนั้นการวัดและการประเมินผลจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วย
ให้การเรียนบรรลุเป้าหมาย โดยช่วยชี้ให้เห็นว่าจะจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอย่างไร จะเพิ่มพูน
ปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อีกในด้านใด ประโยชน์ของการวัดและการประเมินจึงขึ้นอยู่กับเมื่อวัดและประเมิน
แล้วจะนำเอาผลไปใช้พัฒนาเด็กอย่างไรต่อไป มิใช่วัดและประเมินเพื่อรู้ผลอย่างเดียว

การวัดและการประเมินที่พึงปรารถนาต้องเป็นการวัดและการประเมินที่นำผลไปเสริมการ
พัฒนา ช่วยให้พัฒนาเด็กได้ดียิ่งขึ้น และเป็นกิจกรรมที่ต้องจัดทำโดยครูในระหว่างสอน ครูจึงไม่ควร
แยกกิจกรรมการวัดและการประเมินออกจากการสอนและการพัฒนาควรทำให้ทั้งสองกิจกรรมต่อเนื่อง
เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การวัดและการประเมินที่ดีจัดทำโดยครูในห้องเรียนและระหว่างการจัดการ
เรียนการสอน ไม่ควรแยกกิจกรรมการวัดออกจากการสอน ไม่ควรมีชั่วโมงของการสอบ แต่ควรใช้วิธี
การสังเกตพฤติกรรมของเด็กในระหว่างจัดกิจกรรมต่าง ๆ ครูจึงจำเป็นต้องรู้และเข้าใจพฤติกรรม
พัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ลักษณะสำคัญของพฤติกรรมพัฒนาการแต่ละด้านสรุปได้ ดังนี้

- พัฒนาการทางกาย - เด็กสามารถบังคับกล้ามเนื้อให้ทำงานตามจุดมุ่งหมาย ได้อย่าง
คล่องแคล่วและทำทางสง่างาม
- พัฒนาการทางสังคม - เด็กรู้จักปฏิบัติตนเป็นอย่างดีต่อกันและกัน และเลือกปฏิบัติ
เพื่อผลต่อส่วนรวม

พัฒนาการทางอารมณ์จิตใจ - เด็กรู้จักตนเอง มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองเห็นคุณค่าของ
ตนเองโดยรู้จักและยอมรับบทบาทของตนเอง

พัฒนาการทางสติปัญญา - เด็กสามารถใช้เหตุผลในระดับสื่อที่เป็นกายภาพได้สามารถ
แก้ปัญหาในระดับกายภาพได้ มีความคิดรวบยอดของสิ่งต่าง ๆ

พัฒนาการทางภาษา - เด็กสามารถใช้ภาษาในการสื่อความ แสดงความจำนงและ
เข้าสังคมได้

กระบวนการประเมินพัฒนาการ

ในการประเมินพัฒนาการจะต้องดำเนินการตามขั้นตอน 4 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นศึกษาพฤติกรรมเด็ก

ในการประเมินพัฒนาการต้องทำการศึกษานิสัยพฤติกรรมของเด็กบ่อย ๆ และสม่ำเสมอ
จนแน่ใจว่าเด็กมีความสามารถเพียงพอ เทคนิคการศึกษาเด็กที่ควรทราบมี ดังนี้

1.1 การสังเกต เป็นเทคนิคที่ใช้มากที่สุดในการศึกษานิสัยพฤติกรรมของเด็ก ก่อนเริ่ม
สังเกตควรให้ความสนใจ ความสนิทสนมแก่เด็กเพื่อช่วยให้เด็กกล้าแสดงพฤติกรรมที่แท้จริงเราควร
สังเกตเด็กในเวลาและสถานการณ์ต่าง ๆ หลาย ๆ ครั้งจนแน่ใจว่าเด็กมีความสามารถแต่ละด้าน
เพียงพอ

1.2 การสนทนา เด็กช่างเล่าและไม่ปิดบัง การสนทนากับเด็กช่วยให้รู้พัฒนาการ
ด้านภาษา และความคิด ยังช่วยให้รู้จักเด็กและสถานการณ์ที่บ้านได้ดี การสนทนากับผู้ปกครอง
พี่เลี้ยง และผู้คุ้นเคยกับเด็กจะช่วยให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กตลอดจนรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะช่วยกันหาทาง
แก้ไขและพัฒนาเด็กต่อไป

1.3 การสะสมผลงาน ผลงานถือว่าเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงความสามารถของเด็ก
การสะสมผลงาน เช่น ศิลปะและแบบฝึกต่าง ๆ ของเด็กเรียงตามลำดับเป็นระยะ ๆ ช่วยให้เห็น
พัฒนาการของเด็กได้ชัดเจน

1.4 การทดสอบด้วยวาจา การสนทนาซักถาม หลังจากให้เด็กฟังนิทาน
ดูภาพวาด หรือเล่นสื่อต่าง ๆ ช่วยให้รู้ว่าเด็กมีความเข้าใจและความคิดอย่างไร

2. **ขั้นบันทึกและสรุปพฤติกรรมเด็ก** ในการศึกษาพฤติกรรมของเด็กควรจดบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตการสนทนา หรือผลงานของเด็กโดยไม่ใส่ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้บันทึกลงไป ทั้งนี้ต้องสังเกตเด็กในหลายสถานการณ์และหลาย ๆ ครั้งเพื่อรู้จักเด็กในด้านต่าง ๆ เพียงพอที่จะนำไปสรุปเพื่อประเมินพัฒนาการต่อไป

3. **ขั้นบันทึกแบบประเมินพัฒนาการ**

แบบประเมินพัฒนาการ คือเครื่องมือซึ่งรวบรวมพฤติกรรมสำคัญมีเด็กแต่ละวัยสามารถกระทำได้ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เมื่อนำความสามารถของเด็กมีความสามารถด้านต่าง ๆ เร็วหรือล่าช้ากว่าขั้นพัฒนาการเพียงไร

การประเมินตามแบบประเมินพัฒนาการนี้มิใช่การชี้ขาดว่าเด็กทุกคนต้องมีพัฒนาการทุกด้านสูงเท่าเทียมแบบประเมินพัฒนาการ เพราะเด็กแต่ละคนมีความสามารถด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป เช่น เด็กบางคนอาจพัฒนาด้านร่างกายได้รวดเร็ว แต่ล่าช้าทางด้านสังคม เป็นต้น เมื่อบอกว่าด้านใดล่าช้าก็ควรให้ความสนใจ และให้ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ตามระดับความสามารถเสียก่อน เมื่อคล่องแคล่วขึ้นแล้ว จึงค่อยให้ทำกิจกรรมที่ยากขึ้น ๆ จนอยู่ในระดับที่เด็กทั่วไปทำได้

การประเมินพัฒนาการโดยใช้แบบประเมินพัฒนาการช่วยให้รู้ว่าเด็กแต่ละคนมีพัฒนาแต่ละด้านอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมต่อไป

4. **ขั้นพิจารณาจัดประสบการณ์สำหรับเด็ก**

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กมีหลักอยู่ว่า "เด็กจะพัฒนาได้รวดเร็วและผลดีถ้าได้รับประสบการณ์ที่ตรงกับความสามารถของเด็ก" หลังจากบันทึกลงในแบบประเมินพัฒนาการแล้ว ผลการประเมินนี้สามารถใช้เป็นแนวในการจัดการประสบการณ์เด็กได้เป็นอย่างดี

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. ม.ป.ป. : 8 -31)

พฤติกรรม	ภาค 1		ภาค 2		ภาค 3		ข้อเสนอแนะสำหรับ พฤติกรรมที่เด็กทำ ไม่ได้
	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้	
พัฒนาการด้านร่างกาย กล้ามเนื้อใหญ่ การทรงตัว 4. ยืนขาเดียวนาน 5 นาที (ครูนับ 1-15 โดยเร็ว.....)							
การเคลื่อนไหว 5. โยนลูกบอลขนาด 6 นิ้ว ไกล 3 ฟุต.....							
6. รับลูกบอลไกล 1/2 เมตรโดยใช้มือและแขน.....							
7. เดินหน้าและเตะลูกบอล.....							
8. เดินสลับเท้าขึ้นลง ขึ้นได้.....							
9. กระโดดสองเท้าไกล ประมาณ 8 นิ้ว.....							
10. ปีนหรือไต่.....							
11. วิ่งอ้อมหลัก.....							
กล้ามเนื้อเล็ก 12. ร้อยหลอดด้ายหรือสิ่งของ...							

พฤติกรรม	ภาค 1		ภาค 2		ภาค 3		ข้อเสนอแนะสำหรับ พฤติกรรมที่เด็กทำ ไม่ได้
	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้	ทำได้	ทำไม่ได้	
66. เคลื่อนไหวทำทางตาม จินตนาการของตน...							
67. วาดภาพตามความคิด- สร้างสรรค์ของตน...							
68. เล่านิทานหรือเรื่องราว ตามจินตนาการของตน							
69. ตอบคำถามเกี่ยวกับ อะไร อย่างไร ทำไม							

(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ม.ป.ป. : 12-16)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมธา ปรากฏแสงวิไล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แนวการจัดประสบการณ์
ชั้นอนุบาล ศึกษาในโรงเรียน โครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขต
การศึกษา 5 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา มีประสบการณ์
ในการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา 1-2 ปี ครูผู้สอนสนใจสอน และมีการเพิ่มพูนความรู้ และ
ทักษะโดยการเข้ารับการอบรม กิจกรรมที่ทำได้ยาก คือเกมการศึกษา กิจกรรมเสริมที่จัดมากคิน
เพลง การวัดและประเมินพัฒนาการใช้วิธี

สังเกตปัญหาที่พบ คือ เอกสาร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ไม่เพียงพอ ระดับสติปัญญาและความสามารถของนักเรียนแตกต่างกันมาก

สมมาศ ประทุมวัลย์ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนา การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามโครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า ในด้านการนิเทศการศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการโดยกำหนดเป็น โครงการไว้ในแผนปฏิบัติงานของสำนักงานการศึกษาจังหวัด จัดทำรายละเอียดต่าง ๆ ด้วยการกำหนดเรื่องที่จะนิเทศให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการดำเนินการตามแผนโดยการ จัดประชุมชี้แจง และมอบหมายงานต่อผู้เกี่ยวข้อง ก่อนเริ่มดำเนินการ ใช้กิจกรรมนิเทศโดยการ เยี่ยมชั้นเรียนและเสนอแนะเป็นรายบุคคล ประเมินผลการนิเทศ โดยการสังเกตพฤติกรรมผู้รับ การนิเทศ และบุคลากรที่ช่วยดำเนินการพัฒนาบุคลากรและการนิเทศส่วนใหญ่ คือ ผู้บริหารโรงเรียน อนุบาล ครูผู้เป็นวิทยากรแกนนำและศึกษานิเทศก์จังหวัด ด้านปัญหาจากการนิเทศการศึกษาพบว่า ขอบประมาณที่ใช้ในการวางแผนมีน้อย ผู้นิเทศมีเวลาไม่เพียงพอเพราะมีภารกิจมาก ผู้เกี่ยวข้องไม่ เห็นความสำคัญของการประเมินการนิเทศ

กองประเมินผลการศึกษา สำนักงานและคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (ม.ป.ป. : บทคัดย่อ) ได้รายงานการประเมินสัมฤทธิ์ผลของโครงการอนุบาลชนบท พบว่า การจัด การเรียนการสอนโรงเรียนในโครงการ ได้ให้แนวการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ และได้รับความช่วยเหลือจากศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ของโรงเรียนอนุบาลจังหวัด ในด้านการอบรมครูผู้สอนชั้นอนุบาลเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การผลิตสื่อ เอกสารประกอบการเรียนการสอนรวมทั้งให้คำแนะนำและนิเทศการจัด การเรียนการสอน แต่ไม่สามารถให้การอบรมครูได้ ครบทุกคน อย่างไรก็ตาม ครูที่อบรมไปแล้ว ยังต้องการให้มีการฝึกอบรมเพิ่มเติมเนื่องจากการอบรมที่มีอยู่ใช้เวลาเพียง 2-5 วัน ทำให้ครูไม่ สามารถนำไปปฏิบัติได้

สำหรับสื่อการเรียนการสอน โรงเรียนใช้งบประมาณที่สำนักงานการศึกษาจังหวัด จัดสรรให้ตามจำนวนนักเรียนเป็นรายตัว ซึ่งมีจำนวนน้อยมาก เพื่อใช้ในการจัดซื้อวัสดุมาผลิต สื่อการเรียนการสอน สำหรับอาคารสถานที่โรงเรียนในโครงการได้ปรับปรุง

ห้องเรียนของชั้นประถมศึกษาที่มีอยู่เดิมมาใช้เป็นห้องเรียนชั้นอนุบาล โดยให้มีลักษณะเอกภาพประสงค์ คือ เป็นทั้งห้องเรียน ห้องกิจกรรม และห้องนอนสำหรับนักเรียน ส่วนห้องน้ำ ห้องอาหาร และ สนามเด็กเล่น ยังใช้ร่วมกับชั้นประถมศึกษา

เลิศลักษณ์ สุขแก้ว (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบท ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 2 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการอนุบาลชนบทส่วนใหญ่ได้มาปฏิบัติงานด้านการนิเทศ การศึกษาครบทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับการปฏิบัติงานจากมากไปหาน้อย พร้อมทั้งเรื่องที่ปฏิบัติ มากในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการประเมินผล คือการประเมินผลการสอนของครู
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ การช่วยเหลือและสนับสนุน ครูให้จัดทำและหาสื่อ การเรียนการสอน
3. ด้านอำนวยความสะดวกและบริการอื่น คือ การสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ครูผู้สอน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในเรื่องการเรียนการสอน
4. ด้านการจัดแนวประสงค์และการสอน คือ การชี้แจงเกี่ยวกับการจัดชั้นอนุบาล ศึกษาให้ชุมชนทราบ การเตรียมการเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสงค์ และการดำเนินการ ช่วยเหลือได้สามารถจัดกิจกรรม และประสงค์ได้ตามตารางกิจกรรมประจำวัน และแผนการจัดประสงค์
5. ด้านการพัฒนาบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา คือคัดเลือกครูเข้าสอนชั้นอนุบาลศึกษา ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษามีปัญหาจากไม่มีงบประมาณ เพียงพอในการจัดการด้านการทำเอกสารเพิ่มเติม การจัดทำสื่อการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร และด้านการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการอื่นและปัญหาด้านการขาดเครื่องมือมาตรฐาน ในการตรวจผลการเรียน เอกสารทางวิชาการมีน้อย และขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพในการ ประเมินผลงาน

4. สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. ตัวอย่างเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นข้าราชการครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2535 จำนวน 341 คน จำแนกเป็น

1.1 ผู้บริหารโรงเรียน	จำนวน 125 คน
1.2 ครูผู้สอน	จำนวน 216 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสัดส่วนของเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น (Strata) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 237 คน จำแนกเป็น

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 97 คน

2.2 ครูผู้สอน จำนวน 140 คน

ดังรายละเอียดที่แสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ขนาดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามอำเภอ

อำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
เมืองสมุทรปราการ	27	21	55	36	82	57
พระประแดง	20	15	33	21	53	36
บางพลี	31	24	52	34	83	58
บางบ่อ	33	26	49	32	82	58
พระสมุทรเจดีย์	14	11	27	17	41	28
รวม	125	97	216	140	341	237

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถม

ศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งโดยส่วนใหญ่ยึดแนวดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ตลอดจนการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา พร้อมทั้งสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการให้คะแนน 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนการนิเทศการศึกษาและการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและตำราต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตลอดจนศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา
3. รวบรวมรายละเอียด กำหนดประเด็น และขอบเขตของเนื้อหาที่ศึกษาจากเอกสาร ตำรา

4. สร้างแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) พร้อมแบบสอบถามปลายเปิดให้มีเนื้อหาครอบคลุมการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเพื่อเสนอแนะแก้ไขและปรับปรุงเพื่อความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เกี่ยวข้องดังกล่าว ได้แก่

5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ศุภรัตน์ หัวหน้าภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร

5.2 อาจารย์ราตรี ทองสวัสดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสามเสนกรุงเทพมหานคร

5.3 อาจารย์สุเมตตา เทพวรรณ นักวิชาการ กองวิชาการสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

5.4 นางสาวประภาพรรม เลี้ยงวงศ์ หัวหน้าฝ่ายวิจัยและวัดผลการศึกษา หน่วยศึกษานิเทศ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

5.5 นางจริตร แหวนทอง ศึกษาในเทศก์สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ผู้รับผิดชอบโครงการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับการเสนอแนะไปแก้ไข และปรับปรุงให้มีความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 78 คนแล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อด้วยวิธีแจกแจง ค่าที (t-distribution) โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง และ 25% ของกลุ่มต่ำ ซึ่งปรากฏว่าแบบสอบถามแต่ละข้อมีค่า t สูงกว่า 1.75 ถือว่าใช้ได้ทุกข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.970 ถือว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นสูง อยู่ในเกณฑ์ที่จะนำไปใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการพร้อมแบบสอบถามไปยังสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่าง ๆ เพื่อขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ให้ดำเนินการส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัยให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
3. ผู้วิจัยไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.20 แยกเป็นของผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 93 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 90.51 ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาจำนวน 135 ฉบับคิดเป็น ร้อยละ 96.43 ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

อำเภอ	ผู้บริหารโรงเรียน		ครูผู้สอน		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองสมุทรปราการ	21	21	36	36	57	57
พระประแดง	15	14	21	20	36	34
บางพลี	24	22	34	31	58	53
บางบ่อ	26	26	32	32	58	58
พระสมุทรเจดีย์	11	10	17	16	28	26
รวม	97	93	140	135	237	228

การจัดทำข้อมูล

- นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ครบ 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.20
- แยกแบบสอบถามออกเป็นกลุ่มตามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบในตอนที่ 1 เป็นกลุ่มผู้บริหาร
โรงเรียน 93 ฉบับแยกเป็นกลุ่มผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการบริหารตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป 74 ฉบับ
ต่ำกว่า 5 ปี 19 ฉบับ เป็นกลุ่มครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา 135 ฉบับแยกเป็นกลุ่มครูผู้สอนที่มี
ประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป 87 ฉบับ ต่ำกว่า 2 ปี 48 ฉบับ

3. นำแบบสอบถามในตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดให้ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน
น้อย	ให้	2	คะแนน
ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
มากที่สุด	ให้	5	คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) เป็นรายข้อ และรายด้านจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 แล้วนำมาแปลผลโดยใช้หลักเกณฑ์วัดค่าความคิดเห็นตามแนวคิด ชูศรี วงศ์รัตน์ (2534 : 85) เป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.51 - 5.00	ปฏิบัติมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.50	ปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	ปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	ปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 - 1.50	ปฏิบัติน้อยที่สุด

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามเพื่อทราบแนวโน้มการกระจายคะแนน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน โดยใช้สถิติค่าที (t-test)

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน โดยใช้สถิติค่าที (t-test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติต่าง ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 227 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่ะแนนเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

2. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตรของ เฟอริกูสัน (Ferguson. 1981 : 64)

$$S = \sqrt{\frac{N\Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

3. การหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายชื่อของแบบสอบถาม (ล้วน สายยศ และอังคณา
สายยศ. 2527 : 186) ใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างระหว่างคะแนนในแต่ละข้อของกลุ่มสูง
และกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

$\bar{X}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบในแต่ละข้อของกลุ่มสูง

$\bar{X}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคะแนนคำตอบในแต่ละข้อของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนในแต่ละข้อของกลุ่มต่ำ

4. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ Alpha Coefficient
(Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

5. การทดสอบสมมติฐานข้อ 1,2 โดยใช้ t-test แบบค่าความแปรปรวนของประชากรทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2527 : 85)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	แทน	การแจกแจงของ t
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
	$\bar{X}_1$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
	n_1	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ในการเสนอผลการวิเคราะห์ และการแปลความหมาย จึงได้กำหนดสัญลักษณ์ทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- N แทน จำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
- X^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
- X แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย
- S แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน t-test

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ได้แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา รวม 4 ด้านคือ

- 1.1 การบริหารหลักสูตร
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 การนิเทศการศึกษา
- 1.4 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้

บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานบริหารโรงเรียนและประสบการณ์ในการสอน

2.1 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหารงาน คือ มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี และตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

2.2 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการตามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอน มีประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษาต่ำกว่า 2 ปี และตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 3 การแสดงค่าร้อยละของข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

การวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ในการหาค่าสถิติต่าง ๆ การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การแสดงค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกเป็นรายด้านและรายชื่อ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 3-7

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการระดับ
ก่อนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
จำแนกเป็นรายด้าน

ที่	การบริหารงานวิชาการระดับ ก่อนประถมศึกษา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1.	การบริหารหลักสูตร	4.09	.43	3.78	.54	3.91	.52
2.	การจัดการเรียนการสอน	4.10	.51	4.01	.54	4.05	.53
3.	การนิเทศการศึกษา	3.66	.62	3.45	.62	3.54	.63
4.	การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	3.98	.52	3.79	.59	3.87	.57
	รวมเฉลี่ย	3.96	.47	3.76	.51	3.84	.50

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผล และประเมินผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้านพบว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน และมากกว่าด้านอื่น ๆ คือด้านการจัดการเรียนการสอน ส่วนการกระจายของคะแนน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการระดับ ก่อนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน ใกล้เคียงกัน

ผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก และมากกว่าด้านอื่นๆ คือการบริหารหลักสูตร และ การจัดการเรียนการสอน ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ทั้ง 4 ด้านใกล้เคียงกัน

ส่วนครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกด้านยกเว้นด้านการนิเทศการศึกษา ที่โรงเรียนบริหารงานด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน ใกล้เคียงกัน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการ
ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ ด้านการบริหารหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครู
ผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ

ที่	การบริหารหลักสูตร	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
1.	มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน/ปัญหาการจัดการ ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน	3.92	.80	3.53	.72	3.69	.78
2.	มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการ ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน	3.85	.77	3.70	.75	3.76	.76
3.	มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานและปฏิทินปฏิบัติ งานประจำปีของการจัดการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียน	3.67	.86	3.56	.82	3.60	.84
4.	มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่รับผิดชอบการ จัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาใน โรงเรียนเข้าใจนโยบายและแนวทางปฏิบัติ	4.02	.78	3.56	.83	3.75	.84
5.	มีการจัดสภาพและสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อ การจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็ก ระดับก่อนประถมศึกษา(ห้องเรียน/สนามเด็ก เล่น/บริเวณโรงเรียน)	4.05	.73	3.40	1.04	3.67	.98

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	การบริหารหลักสูตร	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
6.	ส่งเสริมให้มีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ และให้เด็กได้เล่นตามมุมประสบการณ์เหล่านี้อย่างทั่วถึง(มุมบ้าน/มุมหมอ/มุมธรรมชาติ ฯลฯ)	4.12	.69	3.72	.87	3.88	.82
7.	มีการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้ตรงตามจุดประสงค์ของมุมประสบการณ์นั้น ๆ และมีปริมาณเพียงพอ	4.04	.69	3.59	.77	3.77	.77
8.	มีการจัดหาของใช้ประจำห้องเรียนระดับก่อนประถมศึกษาที่จำเป็น เช่นอ่างล้างมือ/ผ้าเช็ดมือ/เครื่องมือทำความสะอาด/ถังขยะ/ ฯลฯ	4.08	.71	3.76	.89	3.89	.84
9.	มีการจัดหาของใช้ประจำตัวสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่จำเป็น เช่น แก้วน้ำ/แปรงสีฟัน/ช้อน ฯลฯ	4.40	.61	4.23	.77	4.30	.71
10.	มีการจัดหาโต๊ะ-เก้าอี้ ที่มีขนาดเหมาะกับวัยของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	4.24	.70	3.89	.94	4.03	.86
11.	มีการจัดหาเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา	3.80	.77	3.15	1.07/3.41/1.01		

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	การบริหารหลักสูตร	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
12.	มีการจัดบริหารอาหารกลางวันให้แก่เด็ก ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน	4.49	.62	4.30	.74	4.38	.70
13.	มีการจัดบริหารอาหารเสริม เช่นนมให้แก่เด็ก เด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน	4.62	.51	4.45	.61	4.52	.57
14.	มีการจัดบริการตรวจสอบสุขภาพอนามัยให้แก่เด็ก ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน เช่น การตรวจเล็บมือ/ฟัน/ผม/ขี้ก้น/น้ำหนัก/วัดส่วน สูง/วัดวัดชีพจร ฯลฯ	4.32	.59	4.10	.78	4.19	.71
15.	มีการจัดบริการด้านสวัสดิการ/ความปลอดภัย ให้กับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน เช่นดูแลการเล่น/สถานที่เล่น/การนอน พักผ่อน/น้ำดื่ม/ ฯลฯ	4.30	.60	4.10	.72	4.18	.68
16.	มีการจัดบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะ สอนชั้นอนุบาล หรือเด็กเล็ก เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพ เช่นจบการศึกษาด้านปฐมวัย/ ผ่านการอบรม/มีความรักเด็กและเต็มใจสอน เด็กเป็นพื้นฐาน	4.15	.69	3.81	.89	3.95	.83

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	การบริหารหลักสูตร	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
17.	มีการจัดทำตำรา/เอกสารทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ให้บุคลากรในโรงเรียน ได้ศึกษาค้นคว้า	3.95	.63	3.67	.77	3.79	.73
18.	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนไปใช้บริการจากศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ ในด้านสื่อต้นแบบ แบบอย่างการจัดห้องเรียน						
	การจัดกิจกรรมการเรียน/ป้ายนิเทศ	3.75	.70	3.55	.82	3.63	.78
19.	มีการกำกับติดตามผลการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้เป็นตามนโยบายและแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน	3.92	.66	3.77	.74	3.88	.71
	รวมเฉลี่ย	4.09	.43	3.78	.54	3.91	.52

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการบริหาร หลักสูตร โดยรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดบริการอาหารเสริม เช่นนม ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน (ข้อ.13) อยู่ในระดับมากที่สุด เรื่องการจัดหาเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (ข้อ.11) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการบริหารหลักสูตร เรื่องการจัดหาเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (ข้อ.11) ค่อนข้างจะแตกต่างกัน ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้น ใกล้เคียงกัน

ผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดบริการอาหารเสริม เช่น นม ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน (ข้อ. 13) อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านหลักสูตร ใกล้เคียงกัน

ส่วนครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการด้านการบริหารหลักสูตร โดยรวมและเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก และมากกว่าเรื่องอื่น ๆ คือเรื่องการจัดบริการอาหารเสริมเช่น นม ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน (ข้อ.13) และเรื่องการจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน (ข้อ.12) ส่วนเรื่องการจัดสภาพและสถานที่ให้อื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา (ห้องเรียน/สนามเด็กเล่น/บริเวณโรงเรียน) (ข้อ.5) และเรื่องการจัดหาเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (ข้อ.11) ครูผู้สอนมีความเห็นว่าอยู่ในระดับ

ปานกลาง ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านบริหารหลักสูตร เรื่องการจัดหาเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (ข้อ.11) เรื่องการจัดสภาพและสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา (ห้องเรียน/สนามเด็กเล่น/บริเวณโรงเรียน) (ข้อ.5) ค่อนข้างแตกต่างกัน ส่วนเรื่องอื่น ๆ นั้นใกล้เคียงกัน

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการระดับ
ก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
สมุทรปราการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาจำแนกเป็นรายชื่อ

ที่	การจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
20.	การจัดห้องเรียนมีความปลอดภัยและสะดวก ต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็ก ระดับก่อนประถมศึกษา	4.24	.62	4.07	.67	4.14	.65
21.	มีการจัดทำบันทึกการจัดประสบการณ์ตาม แผนการจัดประสบการณ์ของ สปช. ล่วงหน้า	4.17	.77	4.20	.73	4.19	.75
22.	ส่งเสริมให้จัดกิจกรรมและประสบการณ์ตาม ตารางกิจกรรมประจำวันของ สปช. ให้ครบ ถ้วน	4.03	.70	4.06	.68	4.05	.68
23.	ส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดพัฒนา การในด้านต่าง ๆ	4.06	.66	3.88	.68	3.96	.68
24.	ส่งเสริมครูให้จัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็ก ได้ทำงานตามลำพัง หรือ ในกลุ่มเด็กเป็น ส่วนใหญ่	4.13	.70	4.03	.65	4.07	.67

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	การจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
25.	ส่งเสริมครูให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความ ต้องการของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ช่วงเวลา ของแต่ละกิจกรรม/การจัดให้เด็กได้นอน กลางวัน/จัดให้เด็กได้เล่น ฯลฯ	4.25	.67	4.11	.64	4.17	.66
26.	มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้ ประสบความสำเร็จในการทำกิจกรรมโดย การให้กำลังใจ เช่น คำชมเชย/ให้รางวัล ฯลฯ	4.16	.60	4.26	.65	4.22	.63
27.	มีการจัดแสดงผลงานของเด็กระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียน	3.74	.82	3.61	.91	3.66	.87
28.	ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติต่อเด็กระดับก่อนประถม ศึกษาทุกคนในโรงเรียนด้วยความรัก และ เมตตาอย่างเสมอภาค	4.35	.58	4.19	.68	4.25	.65
29.	มีการจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนการสอนระดับ ก่อนประถมศึกษาตามแผนการจัดประสบการณ์ ของ สปช. ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้ แก่เด็ก	4.00	.71	3.90	.76	3.94	.74

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	การจัดการเรียนการสอน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
30.	ส่งเสริมให้ครูนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.11	.65	3.98	.70	4.03	.68
31.	มีการกำกับ ติดตามผล การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนถึงแวดล้อมและความเป็นอยู่ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนให้เป็นไปตามแนวการจัดประสบการณ์ของ สปช.	4.00	.69	3.82	.72	3.89	.71
	รวมเฉลี่ย	4.10	.51	4.01	.54	4.05	.53

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนก่อนระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอนใกล้เคียงกัน

ผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการ ระดับก่อนประถมศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากส่วน

การกระจายของคะแนน พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ใกล้เคียงกัน

ส่วนครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน โดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก ส่วนการกระจายของคะแนน พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน ใกล้เคียงกัน

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา
 ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านการนิเทศ
 การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและ ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำแนก
 เป็นรายชื่อ

ที่	การนิเทศการศึกษา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
32.	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการการนิเทศ ภายในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถม ศึกษาในโรงเรียน	3.38	.77	3.62	.79	3.71	.79
33.	มีการจัดทำแผนการนิเทศภายใน เกี่ยวกับ การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาใน โรงเรียน	3.68	.87	3.60	.76	3.63	.80
34.	มีการจัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่รับผิดชอบ เข้าใจจุดมุ่งหมายและแนวทางในการนิเทศ ภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน	3.91	.67	3.55	.73	3.70	.73
35.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการ นิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาของ โรงเรียน	3.74	.82	3.54	.76	3.62	.79
36.	มีการจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียน	3.67	.86	3.48	.85	3.56	.86

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	การนิเทศการศึกษา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
37.	มีการจัดทำเครื่องมือการนิเทศภายในระดับ ก่อนประถมศึกษาขึ้นใช้ในโรงเรียน เช่น แบบบันทึกการนิเทศ, แบบสังเกตการสอน ฯลฯ	3.62	.87	3.56	.86	3.58	.86
38.	มีการใช้กิจกรรมดังต่อไปนี้ ในการนิเทศ ภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน						
38.1	การประชุมเชิงปฏิบัติการ	3.26	.94	3.24	.87	3.25	.90
38.2	การสังเกตการสอน	3.63	.83	3.57	.86	3.60	.85
38.3	การให้คำปรึกษาหารือ	3.97	.77	3.73	.78	3.82	.78
38.4	การสนทนาทางวิชาการ	3.62	.86	3.47	.81	3.53	.83
38.5	การสาธิตการสอน	2.97	.98	3.04	.87	3.01	.92
38.6	การเยี่ยมชมชั้นเรียน	4.17	.80	3.68	.83	3.88	.85
38.7	การเสนอแนะเป็นรายบุคคล	3.74	.87	3.41	.79	3.54	.84
38.8	การไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการ ศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาดีเด่น	3.28	1.00	3.15/.98/3.20/.99			
38.9	การให้ศึกษาดำรง หรือบทความเกี่ยว กับการพัฒนาการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษา	3.80	.68	3.50	.80	3.62	.77

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	การนิเทศการศึกษา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
39.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีการ นิเทศกันเอง	3.68	.89	3.36	.76	3.49	.83
40.	มีการประเมินผลการนิเทศภายในระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและ พัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ	3.65	.82	3.38	.80	3.49	.81
41.	มีการสรุปผลการนิเทศภายในระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียน	3.60	.84	3.29	.79	3.42	.82
	รวมเฉลี่ย	3.66	.62	3.45	.62	3.54	.63

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้น เรื่องการใช้กิจกรรมการนิเทศในการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (ข้อ.38.1) การสาธิตการสอน (ข้อ.38.5) การไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาดีเด่น (ข้อ 38.8) เรื่อง

การประเมินผลการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ (ข้อ.40) เรื่องการสรุปผลการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน (ข้อ.41) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศศึกษา ใกล้เคียงกัน

ผู้บริหารโรงเรียน มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้น เรื่องการสำรวจปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน(ข้อ.32) เรื่องการใช้กิจกรรมการนิเทศในการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (ข้อ 38.1) การสาธิตการสอน (ข้อ.38.5) การไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาดีเด่น (ข้อ.38.8) อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา เรื่องการไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาดีเด่น (ข้อ.38.8) ค่อนข้างจะแตกต่าง ส่วนเรื่องอื่น ๆ ใกล้เคียงกัน

ส่วนครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการนิเทศการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกเรื่อง ยกเว้น เรื่องการจัดทำเครื่องมือการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาขึ้นใช้ในโรงเรียน เช่น แบบบันทึกการนิเทศ แบบสังเกตการสอน ฯลฯ (ข้อ.37) เรื่องการใช้กิจกรรมการนิเทศในการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ได้แก่ การสังเกตการสอน (ข้อ.38.2) การให้คำปรึกษาหารือ (ข้อ.38.3) การเยี่ยมชั้นเรียน (ข้อ38.6) อยู่ในระดับมาก ส่วนการกระจายของคะแนน พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการนิเทศการศึกษาใกล้เคียงกัน

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการระดับ

ก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ
ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับ
ก่อนประถมศึกษา จำแนกเป็นรายชื่อ

ที่	การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
42.	มีการกำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลเกี่ยวกับพัฒนาการและความพร้อมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาไว้อย่างชัดเจน	3.82	.69	3.79	.70	3.80	.69
43.	มีการจัดประชุมชี้แจงจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลเกี่ยวกับพัฒนาการและความพร้อมของเด็กให้กับบุคลากรที่รับผิดชอบทราบและเข้าใจ	3.81	.70	3.59	.77	3.68	.74
44.	มีการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการวัดผลและประเมินผลด้านพัฒนาการและความพร้อมของเด็กให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ	3.90	.69	3.59	.85	3.72	.80
45.	มีการวัดและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	3.99	.63	3.84	.72	3.90	.69
46.	มีการจัดทำบันทึกพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.04	.72	3.94	.68	3.98	.70

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	การวัดผลและประเมินผลการศึกษา	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		ผู้บริหาร และครูผู้สอน	
		X	S	X	S	X	S
47.	มีการจัดทำสมุทราชงานประจำตัวนักเรียน ระดับก่อนประถมศึกษา และรายงานผู้ปกครอง รับทราบทุกภาคเรียน	4.23	.71	4.17	.65	4.19	.68
48.	ส่งเสริมให้นำผลการประเมินพัฒนาการและ ความพร้อมของเด็ก มาใช้ประโยชน์ในการ แก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่อง เพื่อพัฒนาการ จัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	4.00	.64	3.68	.75	3.81	.72
49.	มีการกำกับ ติดตามดูแลการวัดผลและ ประเมินผลเกี่ยวกับพัฒนาการและความพร้อม ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้	4.03	.63	3.74	.75	3.86	.72
	รวมเฉลี่ย	3.98	.52	3.79	.59	3.87	.57

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผล
การศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่อ อยู่ในระดับมาก และมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ

การจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและรายงานผู้ปกครองรับทราบ
ทุกภาคเรียน (ข้อ.47) ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา
ใกล้เคียงกัน

ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา
ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาโดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมาก และมากกว่าเรื่องอื่น ๆ
คือการจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และรายงานผู้ปกครองรับทราบ
ทุกภาคเรียน (ข้อ.47) ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาใกล้เคียงกัน

ส่วนครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการ
ระดับก่อนประถมศึกษาด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา โดยรวมและเป็นรายชื่ออยู่ในระดับ
มาก และมากกว่าเรื่องอื่น ๆ คือการจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา
และรายงานผู้ปกครองรับทราบทุกภาคเรียน (ข้อ.47) ส่วนการกระจายของคะแนนพบว่า
ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผล
และประเมินผลการศึกษาใกล้เคียงกัน

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
โรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา โดยจำแนกตามตัวแปร ประสิทธิภาพในการบริหาร
และประสิทธิภาพในการสอน ดังตาราง 8-9

ตาราง 8 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการระดับ ก่อนประถมศึกษา	ต่ำกว่า 5 ปี (N = 19)		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป (N = 74)		t
		X	S	X	S	
1.	การบริหารหลักสูตร	4.06	.39	4.10	.45	-.35
2.	การจัดการเรียนการสอน	4.01	.48	4.13	.52	-.91
3.	การนิเทศการศึกษา	3.50	.76	3.69	.58	-.99
4.	การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	3.93	.54	3.99	.52	-.39
	รวมเฉลี่ย	3.88	.50	3.98	.46	-.78

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปกับผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 5 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ด้านที่	การบริหารงานวิชาการระดับ ก่อนประถมศึกษา	ต่ำกว่า 2 ปี (N = 48)		ตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป (N = 87)		t
		X	S	X	S	
1.	การบริหารหลักสูตร	3.69	.47	3.83	.58	-1.57
2.	การจัดการเรียนการสอน	3.94	.51	4.05	.56	-1.10
3.	การนิเทศการศึกษา	3.43	.55	3.47	.66	-.30
4.	การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	3.72	.65	3.84	.56	-1.08
	รวมเฉลี่ย	3.69	.47	3.80	.53	-1.13

จากตาราง 9 แสดงว่าครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 2 ปี กับครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 2 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 แสดงคำร้อยละของข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะ การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ดังต่อไปนี้

ตาราง 10 คำร้อยละเกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการ ระดับ ก่อนประถมศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการทั้ง 4 ด้าน

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านการบริหารหลักสูตร</u>		
1. ไม่มีการกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานด้านการ จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน	55	24.12
2. ผู้บริหารไม่สนใจ ไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา	76	33.33
3. ครูผู้สอนไม่เข้าใจหลักสูตร	43	18.86
4. ควรจัดสัมมนาครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาทุกปี	31	13.60
5. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ	47	20.61
6. ควรจัดประชุมผู้ปกครอง และประชาสัมพันธ์ให้ผู้ ปกครองเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับก่อน ประถมศึกษาให้มากขึ้น	36	15.79
7. บุคลากรไม่เพียงพอ	33	14.47
8. ควรให้มีเงินเลี้ยงประจำทุกห้องเรียน	21	9.21
9. ได้รับงบประมาณน้อย ไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อ สื่อ - อุปกรณ์ต่าง ๆ	94	41.23
10. ควรจัดหางบประมาณในการซื้ออุปกรณ์ให้มากขึ้น	43	18.85

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
11. โรงเรียนได้รับจัดสรรด้านครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ-เก้าอี้ ตู้ น้อยไม่เพียงพอ	23	10.09
12. ห้องเรียนคับแคบไม่เหมาะที่จะจัดกิจกรรม	15	6.58
<u>ด้านการจัดการเรียนการสอน</u>		
1. ครูผู้สอนต้องรับผิดชอบงานด้านอื่น ๆ อีกมาก	29	12.72
2. ครูผู้สอนขาดทักษะในการจัดกิจกรรม	37	16.23
3. ควรจัดครูพิเศษมาช่วยสอนในบางกิจกรรม เช่น กิจกรรมกลางแจ้ง	19	8.33
4. ครูผู้สอนขาดทักษะการใช้สื่อการสอนและการผลิต สื่อการสอน	12	5.26
5. สื่อและอุปกรณ์มีน้อยไม่เพียงพอ	57	25.00
6. ควรมีการอบรมครูในด้านการผลิตสื่อและใช้สื่อ การสอนโดยเฉพาะ	40	17.54
7. ครูผู้สอนขาดเทคนิคการเก็บเด็ก	9	3.95
8. ผู้ปกครองต้องการให้สอนหนังสือ	58	37.28
9. นักเรียนมีมากเกินไป	6	2.63
10. นักเรียนขาดเรียนบ่อย	8	3.51
11. ครูผู้สอนไม่ทำบันทึกการสอน	11	4.82
12. ครูผู้สอนจัดกิจกรรมได้ไม่ครบตามตารางกิจกรรม ประจำวัน	5	2.19

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
13. ครูขาดความกระตือรือร้นในการสอน	7	3.07
14. ครูผู้สอนไม่ต้องการ และไม่เต็มใจที่จะสอนในระดับ ก่อนประถมศึกษา	4	1.75
15. ควรมีการจัดสัมมนาครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	27	11.84
16. ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาย้ายบ่อย	3	1.32
<u>ด้านการนิเทศการศึกษา</u>		
1. ผู้บริหารโรงเรียนไม่สนใจการนิเทศภายใน	29	12.72
2. ผู้บริหารโรงเรียนไม่มีเวลาในการนิเทศภายใน	37	16.23
3. ผู้นิเทศขาดความเข้าใจในเรื่องการนิเทศการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา	18	7.89
4. ครูผู้สอนไม่ยอมรับการนิเทศกันเอง	15	6.58
5. ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบควรมาเยี่ยมและให้คำปรึกษา อย่างต่อเนื่อง	10	4.39
6. ควรจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้แก่ บุคลากรในโรงเรียน	7	3.07
7. ควรจัดทำโครงการนิเทศภายในและมีการติดตาม อย่างต่อเนื่อง	3	1.32

ตาราง 10 (ต่อ)

ความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา</u>		
1. ครูผู้สอนขาดความเข้าใจด้านการวัดผลและประเมินผล การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา	16	7.02
2. การวัดผลและการประเมินผลมีความยุ่งยากและ ซับซ้อนเกินไป	60	26.32
3. ควรจัดสัมมนาเรื่องการวัดผลและการประเมินผล การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาโดยเฉพาะ	15	6.58
4. สมุดรายงานประจำตัวเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ไม่สามารถสื่อความหมายให้ผู้ปกครองเข้าใจได้	39	17.11
5. ควรปรับปรุงสมุดรายงานประจำตัวเด็กใหม่ ให้ง่าย ต่อการรายงานผลและรับทราบผล	26	11.40

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 5 อำเภอ 125 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน 125 คน ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา 216 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้อำเภอเป็นชั้น (Strata) จำนวนทั้งสิ้น 237 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 97 คน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา 140 คน ซึ่งผู้วิจัยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.20 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา 4 ด้าน คือ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนการนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 49 ข้อ ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.970

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัย การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนการนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาโดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยมีการบริหารงานด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากกว่าด้านอื่น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมากทุกเรื่องโดยเฉพาะเรื่องการจัดบริการอาหารเสริม เช่นนม ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน อยู่ในระดับมากกว่าเรื่องอื่น ๆ ส่วนเรื่องการจัดหาเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา และเรื่องการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนไปใช้บริการจากศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอในด้านสื่อต้นแบบ แบบอย่างการจัดห้องเรียน การจัดกิจกรรมการเรียน/ป้ายนิเทศ อยู่ในระดับมากที่สุดต่ำกว่าเรื่องอื่น ๆ

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมากเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการใช้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ได้แก่ กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการการสาธิตการสอน การไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาดีเด่น เรื่องการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีการนิเทศกันเอง เรื่องการประเมินผลการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ เรื่องมีการสรุปผลการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทางการบริหารต่ำกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทางการบริหารต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไปพบว่า ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษาไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการศึกษา

1. การศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา อยู่ในระดับมาก เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียน จะต้องรับผิดชอบและให้ความสำคัญต่องานวิชาการเป็นหลัก ส่วนงานด้านอื่น ๆ นั้นเป็นงานสนับสนุน ส่งเสริมงานวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังเอกสารรายงานการวิจัยและสรุปผลการประชุมระดมความคิด เรื่องบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างวันที่ 17-18 พฤศจิกายน 2527

๓. ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ต่างสรุปผลตรงกันว่างานวิชาการ มีความสำคัญเป็นอันดับแรก (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2531 : 27) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สามารถ รักษาศิลป์ (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการบริหารงาน วิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในระดับมากก็คือ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้มีโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารงาน ในโรงเรียนประถมศึกษาขึ้น โดยมีความประสงค์ที่จะพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีความรู้ความสามารถ ในการบริหารงานวิชาการ โครงการนี้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ 2528 เป็นต้นมาและสิ้นสุด ในปีงบประมาณ 2532 ผลจากโครงการนี้ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ในการบริหารงานในโรงเรียนเป็นอย่างดี ประกอบกับโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนจะต้องผ่านการอบรมหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดร่วมกับศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจังหวัด (โรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัด) จัดอบรมให้ตามโครงการ

การอนุบาลชนบทของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงทำให้โรงเรียนสามารถบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาโดยรวม และทุกด้านอยู่ในระดับมาก

อนึ่ง จากการศึกษาวิจัยการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการที่พบว่า มีการบริหารงานวิชาการโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ย่อมแสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนเป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ ซึ่งน่าจะส่งผลต่อการพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาของเด็กให้มีความพัฒนาการที่ดีและเหมาะสมกับวัย ซึ่งทำให้เกิดความพร้อมในระดับประถมศึกษาต่อไป

ส่วนผลการวิจัยในแต่ละด้านพบประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยเห็นว่าสมควรนำมาอภิปรายและเสนอแนะไว้ดังนี้

1.1 การบริหารหลักสูตร ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษามีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ คงสมนวน (2534 : 56) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี สามารถ รักษาศิลป์ (2534 : 78 - 79) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ และ วีระ เสาวโกมุท (2533 : 73 - 74) ได้ทำการศึกษาการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมากเช่นกัน การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการในด้านบริหารหลักสูตรอยู่ในระดับมาก ย่อมแสดงว่าผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารงานในโรงเรียนเป็นอย่างดี โดยเฉพาะงานวิชาการ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาต่างมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารหลักสูตร เรื่อง การจัดบริการอาหารเสริม เช่น นม ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับสรุปรายงานผลการดำเนินงานเรื่องอาหารเสริม (นม) สำหรับเด็กระดับ

ก่อนประถมศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2535 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (เอกสารประกอบการอบรมบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษาระหว่างวันที่ 15-17 มีนาคม 2536) ซึ่งจากงบประมาณที่ได้รับ สปช. สามารถจัดสรรให้นักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาได้เต็มจำนวนทั้งสิ้น 696,625 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมด จากการศึกษาเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก จะเห็นได้ว่า เด็กก่อนวัยเรียนเป็นช่วงเวลาที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการดูแลให้เด็กได้รับอาหาร/สารอาหารครบถ้วน และเพียงพอจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องดำเนินการเรื่องอาหารเสริม (นม) ให้เด็กได้เต็มตามนโยบายของรัฐบาลที่จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติดำเนินการ

ส่วนเรื่องมีการจัดหาเครื่องเล่นสนาม และอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนา ความพร้อมด้านต่าง ๆ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงบประมาณที่ได้รับน้อย ไม่เพียงพอที่จะจัดซื้อเครื่องเล่นสนาม และอุปกรณ์การเล่นต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนา สหายทอง (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบทในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6. ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่พบคือ สื่อ วัสดุและอุปกรณ์เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ไม่เพียงพอ เอกสารเกี่ยวกับการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาได้รับไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้บริหารจึงควรให้ความสนใจ หาทางแก้ปัญหา โดยการจัดหาสื่อวัสดุและอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนครู ให้ผลิต สื่อ อุปกรณ์ขึ้นใช้เอง และขอความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชน สนับสนุนในด้านงบประมาณ

1.2 การจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก การที่โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญในการดำเนินการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาเป็น

อย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เมธา ปรากฏแสงวิไล (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การให้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา โครงการอนุบาลชนบท สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษามี ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาชั้นอนุบาลศึกษา 1-2 ปี นโยบายในการจัดการศึกษาระดับนี้มุ่งเน้น ให้นักเรียนมีพัฒนาการ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา ครูผู้สอนชั้นอนุบาลศึกษา ล้มคร้อสอน และถนัดในการสอน มีการเพิ่มพูนความรู้ และทักษะโดยการเข้ารับการอบรม จัดกิจกรรม และประสบการณ์ตามตารางกิจกรรมประจำวันของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่า มีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากทุกเรื่องนั้น อาจเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาจะต้องเข้ารับการอบรม ก่อนที่ โรงเรียนจะเปิดชั้นเด็กเล็ก หรืออนุบาล เพื่อที่จะให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการจัดประสบการณ์ ดังที่นักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการจัดประสบการณ์ว่า ควรคำนึงถึงตัวเด็ก เป็นหลัก เพียเจต์ (Piaget) และบรูเนอร์ (Bruner) ได้สนับสนุนการที่เด็กได้เรียนรู้จากการ ค้นพบด้วยตนเอง และควรคำนึงถึงความพร้อมของผู้เรียน เขากล่าวว่าครูจะต้องจัดรูปแบบกิจกรรม สิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อความเจริญงอกงามทางสติปัญญาของเด็ก การจัดประสบการณ์ ที่มีคุณค่าหรือกิจกรรมที่เปิดกว้างจะช่วยกระตุ้นให้เด็กได้คิด ซึ่ง พัฒนา ชัชพงศ์ (2530 : 113 - 114) ก็ได้เสนอแนะการจัดประสบการณ์ว่า ควรให้เด็กได้ "กระทำ" เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของตนทุกด้าน และประสบการณ์นี้ควรสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กคำนึงถึง ตัวเด็กเป็นหลัก นอกจากนี้ยังต้องจัดประสบการณ์ให้กับเด็กอย่างกว้างขวาง เพื่อให้เด็กได้มีโอกาส เรียนรู้ในหลายรูปแบบอีกประการหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้จัดทำ และปรับปรุงแผนการจัดประสบการณ์ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็ก ให้กับทุก โรงเรียนที่เปิดชั้นระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งเป็นนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติที่จะเปิดและขยายการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่มีปัญหาทางภาษา และในพื้นที่ที่มีความพร้อมจะจัดชั้นอนุบาลศึกษาเพื่อให้เด็กวัยก่อนประถมศึกษา

ได้มีพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเข้าเรียนระดับประถมศึกษาอย่างเหมาะสมสอดคล้องกัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา พยายามที่จะจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักการและนโยบายดังกล่าว

1.3 การนิเทศการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการในด้านนี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า หลักการและเทคนิคการนิเทศเป็นลักษณะของการดำเนินการทางวิชาการในอันที่จะพัฒนาปรับปรุงกระบวนการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนภายในโรงเรียน การนิเทศการศึกษาโดยเฉพาะการนิเทศภายในจึงเป็นภารกิจสำคัญประการหนึ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ และนำไปปฏิบัติ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เห็นความสำคัญและตระหนักในเรื่องนี้จึงได้กำหนดเรื่องการนิเทศภายในไว้ในหลักสูตรการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาไว้ในโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา และยังได้คาดผลไว้ว่าหากผู้บริหารสามารถดำเนินการนิเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้วโรงเรียนสามารถดำเนินการเรียนการสอนการปรับปรุงการสอน การวัดผลและประเมินผล การจัดทำสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

อย่างไรก็ตามจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ยังมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องกิจกรรมที่ใช้ในการนิเทศภายในได้แก่ กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสาธิตการสอน การไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ดีเด่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีการนิเทศกันเอง การประเมินผลการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ การสรุปผลการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า รูปแบบกระบวนการและวิธีการนิเทศได้เปลี่ยนไปตามยุคสมัย การแนะนำช่วยเหลือระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศเพื่อให้ครูสามารถพัฒนาความสามารถและพฤติกรรมการสอนของตนเองและการนิเทศภายในอาจจะเป็นเรื่องใหม่สำหรับคนส่วนใหญ่

ที่ยึดความเข้าใจเดิมที่ว่า การนิเทศเป็นเรื่องของคนที่มีความรู้ความสามารถสูงกว่าตนเป็นงานของศึกษานิเทศก์หรือเป็นบุคคลภายนอกที่จะมาประเมินผลงานของโรงเรียน อีกประการหนึ่งก็คือผู้บริหารและครูผู้สอนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจความหมาย วิธีการ และกระบวนการในการนิเทศภายในต้นอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญ ขวัญสำราญ (2531 : 90-91) ที่ได้ศึกษาสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีการนิเทศภายในไม่เต็มที่เนื่องจากมีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศไม่เพียงพอ และขาดเครื่องมือเครื่องใช้ในการนิเทศ จากการศึกษาการวิจัยครั้งนี้เป็นที่น่าสังเกตที่ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นตรงกันและสอดคล้องกันและมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและคะแนนต่ำกว่าข้ออื่น ๆ คือ เรื่องการใช้กิจกรรมในการนิเทศภายใน ได้แก่ กิจกรรมการสาธิตการสอน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารและครูผู้สอนมีประสบการณ์ในด้านการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาน้อย ยังไม่มีทักษะพอที่จะสาธิตให้คนอื่นดู และที่สำคัญการยอมรับกันเองระหว่างครูผู้สอนด้วยกันที่จะมาสาธิตการสอนนั้น ยังไม่เป็นที่เข้าใจและยอมรับของครูเท่าที่ควร การที่จะเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ ก็มีปัญหาและอุปสรรคในด้านการติดต่อประสานงาน เวลาและงบประมาณ และอาจจะอยู่ไกลหาวิทยากรที่มีความสามารถไม่ได้ จากการศึกษาวิจัยของ จารุณี บุญคง (2530 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการสอนในชั้นเด็กเล็กของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 พบว่า ความต้องการการนิเทศการสอนในชั้นเด็กเล็กของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตการศึกษา 7 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ สื่อการเรียนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน หลักสูตรการวัดผลและการประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านพบว่าครูโรงเรียนประถมศึกษามีความต้องการการนิเทศการสอนอันดับแรกด้านหลักสูตร คือต้องการให้ศึกษานิเทศก์จัดทำคู่มือชั้นเด็กเล็กด้านสื่อการเรียนการสอน และต้องการให้ศึกษานิเทศก์ช่วยนิเทศครูชั้นเด็กเล็กที่ขาดประสบการณ์ด้านการวัดผลและประเมินผล และจากการศึกษาวิจัยของ ทศนีย์ เอี่ยมละออ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความต้องการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของเด็กเล็กในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขต

การศึกษา 6 พบว่า ครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กต้องการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนในด้านเอกสาร ประกอบการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก

ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงเป็นกระบวนการการติดตามแนะนำงานและช่วยเหลือให้การปฏิบัติงานในการเรียนการสอนของครูได้ดำเนินการได้อย่างถูกต้องดีงาม เหมาะสมจนทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายของหลักสูตรที่ได้กำหนดไว้ นอกเหนือจากศึกษานิเทศก์แล้วผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ทำหน้าที่ได้ดีที่สุด โดยทำงานร่วมกับคณะครูเพื่อช่วยเหลือแนะนำช่วยแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการเรียนการสอน

1.4 การวัดผลและประเมินผลการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความเห็นว่า โรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการในด้านนี้อยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ นัทธ (2530 : บทคัดย่อ) ที่ทำการศึกษากการประเมินสมรรถภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนิจิตร พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการด้านการประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับมากจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความเห็นว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและประเมินผลอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ตั้งแต่มีการเปิดขยายการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามโครงการอนุบาลชนบท ตั้งแต่ปี 2529 เป็นต้นมานั้น ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนจะต้องผ่านการอบรม ตามหลักสูตรที่ทางสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนด เพื่อให้โรงเรียนทำการสอนถูกต้องตามรูปแบบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา คือความสามารถในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การใช้แผนการจัดประสบการณ์ การปกครองชั้นเรียน และการวัดผลและประเมินผลมีการจัดอบรมให้ความรู้ด้านการวัดผลและประเมินผลโดยเฉพาะ รวมทั้งได้มีการแจกจ่ายเอกสารและคู่มือ ตลอดจนแนวปฏิบัติในการวัดผลและประเมินผลด้านการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้โรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบ และถือปฏิบัติ เพราะการวัดและการประเมินเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องแทรกอยู่ในการเรียนการสอนทุกขั้นตอนเริ่มต้นตั้งแต่ประเมินสภาพของผู้เรียนก่อนลงมือเรียน ประเมินพฤติกรรมขณะลงมือเรียน และประเมินผลการเรียนทั้งด้านความสามารถในการทำและความรู้สึกที่ได้จากการทำกิจกรรมมาแล้วดังนั้นการวัดและการประเมิน

จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนบรรลุเป้าหมายโดยช่วยชี้ให้เห็นว่าจะสอนนักเรียนเน้นย้ำในจุดใด ได้ผลอย่างไร จะเพิ่มพูนปรับปรุงให้ดีขึ้นได้อีกในด้านใด การวัดผลและการประเมินผล จึงเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงให้ความสำคัญ โดยเฉพาะเรื่องจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และรายงานผู้ปกครอง รับทราบทุกภาคเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากกว่าเรื่องอื่น ๆ อาจเนื่องมาจากเหตุผลดังกล่าว มาแล้ว และเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทราบพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ หลังจากที่ได้ส่งมาเข้า โรงเรียนแล้วประกอบกับจัดให้มีการกำกับติดตามผล การจัดกิจกรรมและประสบการณ์ และพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ ของเด็ก จึงส่งผลให้มีการดำเนินการในเรื่องนี้อยู่ในเกณฑ์ดีและมีประสิทธิภาพ

2. จากการศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่ำกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไป พบว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันนี้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา แห่งชาติ (2529 : 9) ได้มุ่งเน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญซึ่งจะต้องจัด กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเขาชวนให้เจริญงอกงามทุก ๆ ด้านโดยถือว่าภารกิจและหน้าที่ของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเอาใจใส่ และให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คือ งานวิชาการ และได้จัดให้มีการฝึกอบรมผู้บริหารโรงเรียน ในการบริหารงานวิชาการอย่างสม่ำเสมอ อาทิ การวัดผล และประเมินผลหลักสูตร 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) การนิเทศการศึกษา เรื่องการนิเทศภายใน ประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูผู้สอนตลอดจนการอบรมในสถาบันพัฒนาผู้บริหาร วัดไร่ขิง จังหวัดนครปฐม ซึ่งผู้บริหารที่จะเข้าสู่ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนใหม่จะต้องผ่านหลักสูตรการพัฒนา ผู้บริหารดังกล่าว ประกอบกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาทุกคน ที่โรงเรียนเปิดสอนระดับก่อน ประถมศึกษาตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จะต้องเข้ารับการ อบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในแนวทางการ บริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา จึงส่งผลให้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการ

บริหารงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าประสพการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาไม่มีผลต่อการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้านของผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สามารถ รักษาศิลป์ (2534 : 82) ซึ่งพบว่าผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีประสพการณ์ทางการบริหารต่างกัน มีการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้านไม่แตกต่างกัน ดังนั้นประสพการณ์ในการบริหารอาจมีใช้ตัวแปรที่จะทำให้เกิดความแตกต่างด้านการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาขึ้นได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมในการบริหารเป็นผลรวมของตัวแปรหลายอย่างเช่น ลักษณะของงานสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารมากกว่าสิ่งอื่น ด้วยเหตุนี้ประสพการณ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ จึงไม่ส่งผลต่อความคิดเห็นของผู้บริหารในการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาครั้งนี้

3. จากการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ที่มีประสพการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไปพบว่าโรงเรียนมีการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผล การศึกษา อยู่ในระดับมาก และไม่แตกต่างกันที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ (2529 : 17) ได้กำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา ได้จัดให้มีโครงการต่าง ๆ ขึ้นมาหลายโครงการ อาทิ โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพครูผู้สอน โครงการพัฒนาประสิทธิภาพผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งโครงการอนุบาลชนบท ลักษณะของโครงการต่าง ๆ มีการฝึกอบรมประชุมสัมมนาให้ความรู้แก่ผู้บริหาร ครูผู้สอนในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการ นิเทศติดตามผลและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนมีการตื่นตัว กระตือรือร้น ในการทำงาน นอกจากนี้หน่วยงานในระดับจังหวัดคือสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และหน่วยงาน ระดับอำเภอคือสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ จัดส่งเสริมให้มีการประกวดด้านต่าง ๆ ทางวิชาการ เช่น การประกวดโรงเรียนดีเด่น ผู้บริหารโรงเรียนดีเด่น ครูผู้สอนดีเด่น กิจกรรมการเรียน การสอนดีเด่น ฯลฯ ซึ่งมีการประกวดตั้งแต่ระดับกลุ่มโรงเรียน ระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับ ประเทศในกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ จึงส่งผลให้มีการกระตุ้นการพัฒนาตนเองมากขึ้นผู้บริหาร

โรงเรียนและครูผู้สอนเอาใจใส่ต่อหน้าที่อย่างจริงจัง ประกอบกับบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา มีโอกาสได้ลาศึกษาต่อในระดับสูง จึงได้นำเอาความรู้ที่ได้จากการศึกษานำมาปรับปรุงพัฒนาหน่วยงาน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้โรงเรียนมีการเพิ่มทุนประสบการณ์ ทำให้สามารถบริหารงานวิชาการระดับ ก่อนประถมศึกษาได้ไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา ต่ำกว่า 2 ปี และ 2 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลางและไม่แตกต่างกัน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนขาดการนิเทศ ภายใน หรือมีการปฏิบัติน้อย ปฏิบัติไม่เต็มที่และจริงจังไม่มีเวลา และมีงานอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบ มากเกินไป แต่อย่างไรก็ตามทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ควรให้การ สนับสนุน และส่งเสริมการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหาร หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา ไปพร้อม ๆ กันไม่ควรสนับสนุนหรือส่งเสริมเพียงด้านใดด้านหนึ่ง จึงจะทำให้การบริหารงานวิชาการ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ด้านการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางต่ำกว่า ด้านอื่น ๆ ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรให้ความสนใจต่อการนิเทศการศึกษาเพิ่มขึ้น โดยจัดให้มีโครงการการนิเทศภายใน และมีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานโครงการนิเทศภายใน อย่างต่อเนื่อง

2. ผู้บริหารการศึกษาในระดับจังหวัดและอำเภอ ควรให้ความสำคัญและสนใจต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนโดยจัดให้มีการให้ความรู้ ความเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนในการนิเทศการศึกษา และประการสำคัญควรมีการกำกับติดตามการนิเทศการศึกษาของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการตลอดจนครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ควรศึกษาแนวทางการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ รวมทั้งเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา หรือเข้ารับการอบรมในโอกาสอันควร เพื่อนำมาเป็นแนวปฏิบัติในโรงเรียนได้ถูกต้องเหมาะสม

4. ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา ควรมีเจตคติที่ดีต่อการสอนระดับก่อนประถมศึกษา รู้จักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ศึกษาเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา มีความกระตือรือร้นในการทำงานเพื่อการดำเนินงานจะเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องและมีการพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

5. โรงเรียนควรจัดให้มีการประชุมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนให้เข้าใจแนวทางการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในเรื่องการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาในระดับนี้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในเขตการศึกษาหรือทุกจังหวัด เพื่อที่จะให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและกว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา เช่น ผู้ปกครอง ครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา

מכירת הארבע

บรรณานุกรม

กมล ภูประเสริฐ, สุรวัช ศรีวัช และปรีชา คัมภีร์ปกรณ์. "การบริหารงานวิชาการ,"

ในเอกสารการสอนชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528. ✓

การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, สำนักงาน. หน่วยศึกษานิเทศก์ รายงานผลการ

ดำเนินงานการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาปีงบประมาณ (2535.) ม.ป.ท., 1

ม.ป.ป. อัดสำเนา. ✓

การประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ, สำนักงาน. ฝ่ายแผนงานและงบประมาณ ข้อมูลและ

สารสนเทศปีการศึกษา 2535. ม.ป.ท., ม.ป.ป. อัดสำเนา. ✓ 2.

ขุนทอง ภูผาเตือน. "แนวความคิดในการพัฒนาผู้บริหารการศึกษา," มิตรครู. 25(13) :

6 - 11 ; 15 กรกฎาคม 2526. ✓

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถม

ศึกษาและประถมศึกษา ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530 - 2534. กรุงเทพฯ :

โรงเรียนพิมพ์อักษรไทย, 2529. ✓

_____ . แผนการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ.

2525-2539). ม.ป.ท., 2533. ✓

_____ . เอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 6

การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและการศึกษาดูงาน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

ครุสภา ลาดพร้าว, 2529. ✓

_____ . เอกสารชุดอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 8 แนวการ

บริหารโรงเรียนที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว,

2529.

_____ . "โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา," ชุดอบรม

บุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 1 พัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถม

ศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา," ชุดอบรมบุคลากรระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 2 การจัดประสบการณ์และกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

_____. "โครงการวิจัยและพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา," ชุดอบรม บุคลากร ระดับก่อนประถมศึกษา หน่วยที่ 3 การประเมินพัฒนาการของเด็กระดับ. ก่อนประถมศึกษา. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. หน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือการจัดการศึกษาระดับ ก่อนประถมศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2528.

_____. การพัฒนาความพร้อมในการเรียนรู้สำหรับเด็กก่อนประถมศึกษา. หน่วยศึกษานิเทศก์, 2527.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิชาการ. คู่มือวิทยาการการฝึกอบรม ครูพี่เลี้ยงและผู้ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน. ม.ป.ท., ม.ป.ป.

_____. คู่มือการนิเทศการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย, 2529.

_____. แนวการวัดและประเมินความพร้อมในการเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2528.

_____. คู่มือการวัดและประเมินความพร้อมในการเรียนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2534.

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. "โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพ การบริหารโรงเรียนประถมศึกษา," ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว, 2531.

_____. "โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา," ชุดฝึกอบรมด้วย ตนเอง เล่มที่ 11 การดำเนินการตามแผนการนิเทศภายในโรงเรียนการสังเกตการสอน ในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้ว, 2531.

_____. "โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา," ชุดฝึกอบรมด้วย ตนเอง เล่มที่ 3 การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช, 2529.

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. การบริหารงานวิชาการ. เอกสาร
ศน. ที่ 3/2530 หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,
2530.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7
(พ.ศ. 2535-2539). ม.ป.ท. 2535.

..... . แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป, 2535.
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. กองประเมินผลการศึกษา. การประเมินผลสัมฤทธิ์
ผลของโครงการอนุบาลชนบท. กรุงเทพฯ : โรงเรียนนิมฟ์และทำปกเจริญผล, ม.ป.ป.
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. กองวิจัยการศึกษา. บริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน.
ม.ป.ท., 2523.

จารุณี บุญคง. ความต้องการการนิเทศการสอนในชั้นเด็กเล็กของครูโรงเรียนประถมศึกษา
เขต 7. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน,
2530. อัดสำเนา.

จิตรกร ตั้งเกษมสุข. ชุดตำราเรียนความเป็นมาของการศึกษาไทย. บางกอกการนิมฟ์, 2525.
จิระพันธ์ พูลพัฒน์. การศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2532.

เจริญ ขวัญสำราญ. การศึกษาสมรรถภาพของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. นิมฟ์ครั้งที่ 5. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.

ทัศนีย์ เอี่ยมละออ. การศึกษาความต้องการการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของเด็กเล็กใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 6. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.

อำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ครุสภา ลาดพร้าว, 2532.

บุญมี เณรยอด. "งานบริหารวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา." ในเอกสารการอบรม -

คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด. สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.

2529.

บุญเลิศ แส่นศักดิ์. "ครูใหญ่ในฐานะผู้นำทิศทางการศึกษาในโรงเรียน," วารสารศึกษาศาสตร์

3 : 22 - 23 ; มิถุนายน - กันยายน 2525.

ปรีชา คัมภีรปรกรณ์. เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2526.

พนัส หันนาคินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2524.

ไพศาล หวังพานิช. "องค์ประกอบของการจัดการศึกษา," เอกสารประกอบการอบรมการวัดผล

การศึกษา. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2530.

ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.

_____. "การลงทุนเพื่อการศึกษา," สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. หน้า 1.

2524.

เมธา ปรารค์แสงวิไล. การใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลในโรงเรียนโครงการอนุบาลชนบท

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.

รัตนา สายหรั่งทอง. การศึกษาสภาวะการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษาและสภาพปัญหา

ที่เกิดขึ้นจากการใช้แนวการจัดประสบการณ์ชั้นอนุบาลศึกษา ในโรงเรียนโครงการอนุบาล

ชนบทในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาเขตการศึกษา 6.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา.]

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2.

กรุงเทพฯ : บริษัทศึกษาพร จำกัด, 2531.

12

13

14

เลิศลักษณ์ สุขแก้ว. การศึกษาการปฏิบัติงานด้านการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนใน

โครงการอนุบาลชนบทของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์

ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา. 7

วิชัย วงษ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2528.

วิระ เสาวโกมุท. การศึกษาการนำหลักสูตรไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ

ประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา. 9

ศึกษาธิการ, กระทรวง. กรมวิชาการ. คู่มือการใช้หลักสูตร พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ :

จงเจริญการพิมพ์, 2525.

สังัด อุทรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพฯ : วงเดือนการพิมพ์, 2527.

สามารถ รักษาศิลป์. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ในทัศนะของ

ผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการโรงเรียน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
อัดสำเนา.

สมมาศ ประทุมวัลย์. การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามโครงการ
อนุบาลชนบท สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. อัดสำเนา. 10

สมศักดิ์ คงสมนวน. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ตามความคิดเห็น

ของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์

กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา. 11

สมศักดิ์ นิตักษ์. การประเมินสมรรถภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา. 12

สนอง ศิริกุลวัฒนา, ดร. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539). กรุงเทพฯ : หจก. คณพันธ์อักษรกิจ, 2535.

สำเริง บุญเรืองรัตน์. "บทบาทของการวัดผลการศึกษา," เอกสารประกอบการอบรมวัดผลการศึกษา. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศักดิ์สยาม, 2523.

อัญชลี โตอุส่าห์. การศึกษาการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. อัดสำเนา.

อมรชัย ตันติเมธ. "การบริหารงานภายในโรงเรียน," จันทร์เกษม. 160 : 5-7 ; พฤษภาคม-มิถุนายน, 2524.

อารมณ เพชรชื่น. เอกสารประกอบการสอนวิชาการบริหารและการพัฒนาหลักสูตร. บางแสน : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน, 2528.

อุทัย บุญประเสริฐ และชโลมใจ กังการวัฒน์. หลักการและแนวทางในการจัดการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์, 2528.

Charles F. Faber and Gilbert F. Shearron. Elementary School Administration Theory and Practice. New York : Hoit, Rinehart and Winston, 1970.

Gorton, Richard A. School Administration and Supervision. Leadership Challenges and Opportunities. 2 nd ed. U.S.A. : Wm, C. Brown Company Publishers, 1983.

Krejcie, Robert W. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," In Educational and Psychological Measurement. 30(3) : 607 - 610 ; 1970.

Minudin, Otman Osman Bin. " The Role of the Secondary School Principal as Perecived by Secondary School Principles in Sabah, Malaysia," Dissertation Abstracts International. 47(7) : 2403 - A ; January, 1987.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด

สำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่เปิดสอนชั้นเด็กเล็กและชั้นอนุบาล สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
2. ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กและชั้นอนุบาลปีที่ 1-2
3. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนชั้นเด็กเล็กหรือชั้นอนุบาลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการวัดผลและประเมินผลการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาและการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อมูลในแบบสอบถามฉบับนี้ ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจะปฏิบัติตามจรรยาบรรณของการวิจัยอย่างเคร่งครัด จะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานและสถานภาพทางราชการของท่านแต่ประการใด จึงขอให้ท่านได้กรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ให้ครบถ้วน และตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ที่ท่านได้สละเวลาอันมีค่าตอบแบบสอบถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ และได้โปรดส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอภายในวันที่ 20 มกราคม 2536

ผ่องศรี รัตนสถิตย์ ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - () ผู้บริหารโรงเรียน
 - () ครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
2. ประสบการณ์ในการบริหารงานของท่าน (ตอบเฉพาะผู้บริหารงานโรงเรียน)
 - () ต่ำกว่า 5 ปี
 - () 5 ปีขึ้นไป
3. ประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา (ตอบเฉพาะครูผู้สอน)
 - () ต่ำกว่า 2 ปี
 - () 2 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา
เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามตอนนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อน
ประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา 4 ด้าน คือ

1. การบริหารหลักสูตร
2. การจัดการเรียนการสอน
3. การนิเทศการศึกษา
4. การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าเป็น
พฤติกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาโรงเรียนของท่านที่ตรงกับ
ความเป็นจริงมากที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อที่	พฤติกรรมการปฏิบัติงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
0	มีการเผยแพร่ความรู้ข่าวสารด้านการศึกษา		✓			

หมายถึง ท่านเห็นว่าโรงเรียนของท่านได้จัดให้มีการเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารด้านการศึกษา
อยู่ในระดับมาก

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การบริหารหลักสูตร</u>					
1.	มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน/ปัญหาการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					
2.	มีการกำหนดนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					
3.	มีการจัดทำแบบปฏิบัติงานและปฏิทินปฏิบัติงานประจำปีของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					
4.	มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนเข้าใจนโยบายและแนวทางการปฏิบัติงาน					
5.	มีการจัดสภาพและสถานที่ให้เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา(ห้องเรียน/สนามเด็กเล่น/บริเวณโรงเรียน)					
6.	ส่งเสริมให้มีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ และให้เด็กได้ทำกิจกรรมตามมุมประสบการณ์เหล่านั้นอย่างทั่วถึง (มุมหมอ/มุมบ้าน/มุมธรรมชาติ/ ฯลฯ)					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การบริหารหลักสูตร</u>					
7.	มีการจัดหาสื่อ อุปกรณ์ให้ตรงตามจุดประสงค์ของมมประสบการณ์นั้น ๆ และมีปริมาณเพียงพอ					
8.	ส่งเสริมให้มีการจัดหาของใช้ประจำห้องเรียนระดับก่อนประถมศึกษาที่จำเป็น เช่น อ่างล้างมือ/ผ้าเช็ดมือ/เครื่องมือทำความสะอาด/ถังขยะ/ ฯลฯ					
9.	ส่งเสริมให้มีการจัดหาของใช้ประจำตัวสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาที่จำเป็น เช่น แก้วน้ำ/แปรงสีฟัน/ช้อน / ฯลฯ					
10.	มีการจัดหาโต๊ะ-เก้าอี้ ที่มีขนาดเหมาะสมกับวัยของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา					
11.	มีการจัดหาเครื่องเล่นสนามและอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษา					
12.	มีกานจัดบริการอาหารกลางวันให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					
13.	มีการจัดบริการอาหารเสริม เช่น นม ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	<u>การบริหารหลักสูตร</u>					
14.	มีการจัดบริการตรวจสอบสภาพอนามัยให้แก่เด็ก ระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน เช่น การตรวจเล็บ/ฟัน/ผม/การชั่งน้ำหนัก/ วัดส่วนสูง/จิตเวช ฯลฯ					
15.	มีहारจกบริการด้านสวัสดิการ/ความปลอดภัย ให้กับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน เช่น การดูแลการเล่น/สถานที่เล่น/การนอน พักผ่าน/น้ำดื่ม ฯลฯ					
16.	มีการจัดบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะ สอนชั้นอนุบาลหรือเด็กเล็ก เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพ เช่น จขการศึกษาด้านปฐมวัย/ ผ่านการอบรม/มีความรักเด็กและเต็มใจ สอนเป็นพื้นฐาน					
17.	มีการจัดทำตำรา/เอกสารทางวิชาการ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถม- ศึกษา ให้บุคลากรในโรงเรียนได้ศึกษาค้นคว้า					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18.	<u>การบริหารหลักสูตร</u>					
	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนไปใช้บริการทางวิชาการจากศูนย์พัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจังหวัดอำเภอ ในด้านสื่อต้นแบบ/แบบอย่างการจัดห้องเรียน/การจัดกิจกรรมการเรียน/ป้ายนิเทศ					
19.	มีการกำกับติดตามการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน					
20.	<u>การจัดการเรียนการสอน</u>					
	การจัดห้องเรียน มีความปลอดภัยและสะดวกต่อการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ให้แก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา					
21.	มีการจัดทำบันทึกการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ของ สปช. ล่วงหน้า					
22.	ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ตามตารางกิจกรรมประจำวันของ สปช. ให้ครบถ้วน					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23.	ส่งเสริมให้ครูนำเทคนิควิธีการใหม่ ๆ มาใช้ ในการจัดกิจกรรมเพื่อให้เกิดพัฒนาการใน ด้านต่าง ๆ					
24.	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็ก ได้ทำงานตามลำพัง หรือในกลุ่มเด็กเป็นส่วน ใหญ่					
25.	ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ ด้านต่าง ๆ โดยคำนึงถึงพัฒนาการและความ ต้องการของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ช่วงเวลา ของแต่ละกิจกรรม/การจัดให้เด็กได้นอน กลางวัน/จัดให้เด็กได้เล่น ฯลฯ					
26.	มีการสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กทุกคนได้ประ- สบความสำเร็จในการทำกิจกรรมแต่ละ กิจกรรม โดยการให้กำลังใจ เช่น คำชมเชย ให้รางวัล ฯลฯ					
27.	มีการจัดแสดงผลงานของเด็กระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียน					
28.	ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติต่อเด็กระดับก่อนประถม- ศึกษาทุกคนในโรงเรียนด้วยความรักและ เมตตาอย่างเสมอภาค					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
29.	มีการจัดทำ จัดหาสื่อการเรียนการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ของ สปช. ให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมให้แก่เด็ก					
30.	ส่งเสริมให้ครูนำสื่อการเรียนการสอนใช้ในการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
31.	มีการกำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ ตลอดจนถึงสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนให้เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์ของ สปช.					
	<u>การนิเทศการศึกษา</u>					
32.	มีการสำรวจปัญหาและความต้องการการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					
33.	มีการจัดทำแผนการนิเทศภายใน เกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
34.	มีการประชุมชี้แจงให้บุคลากรที่รับผิดชอบ เข้าใจจุดมุ่งหมายและแนวทางในการนิเทศ ภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					
35.	ให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการ นิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาของ โรงเรียน					
36.	มีการจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในระดับก่อน ประถมศึกษาในโรงเรียน					
37.	มีการจัดทำเครื่องมือการนิเทศภายในระดับ ก่อนประถมศึกษาขึ้นในโรงเรียน เช่น แบบ บันทึกการนิเทศ, แบบสังเกตการสอน ฯลฯ					
38.	มีการใช้กิจกรรมดังต่อไปนี้ในการดำเนินการ นิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาใน โรงเรียน					
	38.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ					
	38.2 การสังเกตการสอน					
	38.3 การให้คำปรึกษาหารือ					
	38.4 การสนทนาทางวิชาการ					
	38.5 การสาธิตการสอน					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	38.6 การเยี่ยมชั้นเรียน					
	38.7 การเสนอแนะเป็นรายบุคคล					
	38.8 การไปศึกษาดูงานโรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาดีเด่น					
	38.9 การให้ศึกษาดำรง หรือบทความเกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา					
39.	ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูในโรงเรียนมีการนิเทศกันเอง					
40.	จัดให้มีการประเมินผลการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศภายในให้มีประสิทธิภาพ					
41.	มีการสรุปผลการนิเทศภายในระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน					
	<u>การวัดผลและประเมินผลการศึกษา</u>					
42.	มีการกำหนดแนวทางการวัดผลและประเมินผลเกี่ยวกับการพัฒนาการและความพร้อมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาไว้อย่างชัดเจน					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
43.	มีการประชุมชี้แจงจุดมุ่งหมายของการวัดผลและประเมินผลเกี่ยวกับพัฒนาการและความพร้อมของเด็กให้บุคลากรที่รับผิดชอบได้ทราบและเข้าใจ					
44.	มีการให้ความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการวัดผลและประเมินผลด้านพัฒนาการและความพร้อมของเด็กให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบ					
45.	มีการวัดและประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง					
46.	มีการจัดทำบันทึกพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ					
47.	มีการจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาและรายงานผู้ปกครองรับทราบทุกภาคเรียน					
48.	ส่งเสริมให้นำผลการประเมินพัฒนาการและความพร้อมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษามาใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อพัฒนาการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					

ข้อที่	พฤติกรรมการทำงาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
49.	มีการกำกับ ติดตามดูแลการวัดผลและประเมินผลเกี่ยวกับพัฒนาการและความพร้อมของเด็กระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนให้เป็นไปตามแนวทางที่วางไว้					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด

คำชี้แจง ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาโดยเขียนลงในช่องว่างต่อไปนี้

ความคิดเห็นและปัญหาด้านการบริหารหลักสูตร

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ความคิดเห็นและปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ความคิดเห็นและปัญหาด้านการนิเทศการศึกษา

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ความคิดเห็นและปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ที่ ทม 1007/2939

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ธันวาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางมิ่งศรี รัตนสถิตย์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.สุกัญญา ดิยะสุวรรณ ประธาน

อาจารย์สุพินพรรณ พัฒนพาณิชย์ กรรมการ

สิ่งที่มีนิตไคร์ขอความอนุเคราะห์ คือ ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในการครั้งนี้ และขอขอบคุณ
ในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริญา พลสุวรรณ)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ที่ ทม 1007/3220

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ธันวาคม 2535

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด.....

บัณฑิตมหาวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางผ่องศรี รัตนสถิตย์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.สุกัญญา ดิยะสุวรรณ ประธาน

อาจารย์สุพินรรณ พัฒนพาณิชย์ กรรมการ

สิ่งที่มีนิติใครขอความอนุเคราะห์ คือ ขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อน
ประถมศึกษาตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือน มกราคม 2536 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณในความ
ช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่บัณฑิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางผ่องศรี ชื่อสกุล รัตนสถิตย์
 เกิดวันที่ 21 เดือน มิถุนายน พุทธศักราช 2593
 สถานที่เกิด จังหวัดร้อยเอ็ด

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2510 ม.ศ. 3 โรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด
 พ.ศ. 2512 ป.กศ วิทยาลัยครูมหาสารคาม
 พ.ศ. 2515 พ.ม.
 พ.ศ. 2521 กศ.บ (การประถมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม
 พ.ศ. 2536 กศ.ม (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

- พ.ศ. 2513 ครูโรงเรียนบ้านเหล่าค้อ (เหล่าค้อสาครสินธุ์อนุสรณ์) อำเภอนาเชือก
 จังหวัดมหาสารคาม
 พ.ศ. 2516 ครูโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม
 พ.ศ. 2523 ครูโรงเรียนอนุบาลวัดนิยัสังคราม จังหวัดสมุทรปราการ
 พ.ศ. 2526 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลวัดนิยัสังคราม
 พ.ศ. 2532 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลวัดนิยัสังคราม

การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ
ของ
ผอ.ศรี รัตนสถิตย์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
สิงหาคม 2536

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน คือ
การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา การวัดผลและประเมินผลการศึกษา
และเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตามความ
คิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร
และประสบการณ์ในการสอนระดับก่อนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร
โรงเรียน 97 คน และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา 140 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษา เกี่ยวกับการ
การบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน เป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้คือ
ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test

ผลการศึกษพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสมุทรปราการทั้ง 4 ด้าน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน
และครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาอยู่ในระดับมาก
2. การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน
3. การบริหารงานวิชาการระดับก่อนประถมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ตาม
ความคิดเห็นของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

THE ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF THE PRE-PRIMARY
EDUCATION IN PRIMARY SCHOOLS UNDER THE SAMUT-PRAKAN
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION OFFICE.

AN ABSTRACT

BY

PHONGSRI RATANASATID

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakarinwirot University.

August 1993

The purposes of this research were : 1) to study the academic affairs administration of the pre-primary education in primary schools under the Samut-Prakan provincial primary education office in 4 aspects : curriculum administration, instructional management, instructional supervision, and evaluation : 2) to compare the academic affairs administration of the pre-primary education in primary schools as perceived by administrators and teachers classified by administrative experiences and teaching experiences. The sample of this study comprised 97 school administrators and 140 pre-primary education teachers. The instruments used for collecting the data were the rating-scale questionnaires about the four aspects of academic administration. Means, standard deviation, and t-test were applied to analyze the data.

The results were found as follow :

1. The school administrators and the pre-primary education teachers perceived the academic affairs administration of the pre-primary education at high level.

2. The opinions of the school administrators classified by administrative experiences, towards the academic affairs administration of the pre-primary education were not statistically significant different.

3. The opinions of the pre-primary education teachers, classified by teaching experiences, towards the academic affairs administration of the pre-primary education were not statistically significant different.

